

Vergide Gündem

Tax Agenda

Ağustos / August 2017

Küresel düzeyde artan vergi riski anlayışının Türkiye yansımaları ve Türkiye'de vergi riski ve vergi ihtilafları yönetimi

Av. Gamze Durgun - Av. Sinem Gül

Sermaye piyasası araçlarında kaydileştirme ve mülkiyet sorunu

Av. Öykü Öcal

English translation

Gümrükte Gündem

Sercan Bahadır

Ekonomi Yorumları

Levent Topçu - Çağdaş Gündüz

Onur Yıldız - Deniz Ünal

Dünyadan Vergi Haberleri

Elif Karaca

Sirküler indeks

Vergi takvimi

Pratik bilgiler

Practical information

Building a better
working world

Küresel düzeyde artan vergi riski anlayışının Türkiye yansımaları ve Türkiye’de vergi riski ve vergi ihtilafları yönetimi

“Güneş ışığının en büyük dezenfektan olduğu söylenir. Ancak, güneş ışığı, güneş ışınlarının yoğunluğuna maruz kalmaya hazırlıklı olmayanlara zarar da verebilir... Işığa adımını atanlar, riskleri göz önünde bulundurmalı ve bu yeni ortama adım atmadan önce gerekli tedbirleri almalıdır.

Amerika Yüksek Mahkeme Hakimi Louis Brandeis”

I. Giriş

Bilindiği üzere küreselleşme, günümüz dünya ekonomisinde yatırımların ülkeler arasında hızlı ve kolay dolaşımına imkân sağlamıştır. Ulusal ve uluslararası ölçekte yeterli kuralların bulunmaması ve denetim mekanizmalarındaki zafiyet, çok uluslu şirketlerin kârını düşük vergili veya vergisiz ülkelere kaydırması ve çifte vergisiz stratejilerin kullanımı vergi kayıplarını kaçınılmaz hale getirmiştir.

Bu durum, şirket gelirlerinin vergilendirilmesi alanında uluslararası düzeyde uyumun sağlanabilmesi için yeni uluslararası standartların geliştirilmesini zorunlu kılmıştır.

Bu doğrultuda, ülkemizin de dâhil olduğu G20 ve OECD üyesi ülkeler bu sorunla başa çıkabilmek adına ortak bir girişime imza atarak BEPS (“Kâr Aktarımı Yoluyla Matrah Aşındırması”) Eylem Planı’nı hayata geçirmiştir.

BEPS Eylem Planı, vergi kayıplarının önlenmesine yönelik olarak esaslı değişiklikler öngörmektedir. Eylem Planı’nın başarıya ulaşmasının temel anahtarı, BEPS’in öngördüğü şeffaflık kuralları ve raporlama standartlarının hayata geçirilmesi olarak kabul edilmektedir.

Çoğunluğu BEPS Eylem Planı ile getirilen şeffaflık kuralları ile raporlama standartları; şirketlerin vergiye uyum ve raporlama yükümlülükleri, vergi denetimi ve ihtilafları ile ticari itibarları açısından önemli sonuçlar doğurabilecek niteliktedir.

Günümüzün bir diğer gerçeği de, vergi idaresi uygulamalarında dijitalleşmenin yaygınlaşmasıdır. Dijitalleşme, mükellef hakkında iyi bir veri tabanı oluşturulması ve edinilen verilerden daha anlamlı sonuçlar çıkarılmasına katkı sağlamaktadır. Dijitalleşme ayrıca, farklı hukuk sistemlerindeki vergi idareleri arasında hızlı şekilde iletişim kurulmasına olanak sunmaktadır. Vergi idareleri günümüzde, dijitalleşmenin getirdiği tüm bu olanaklardan maksimum ölçüde yararlanarak vergi tahsilatlarını artırmayı hedeflemektedir. Bu yaklaşım, yasal gereklilikler ve idari beklentilerle uyum içinde olmayan işletmeleri daha fazla riske maruz bırakabilecektir.

Öte yandan, küresel ortamda Brexit’in vergisel sonuçları ve Amerikan yönetimindeki değişiklik ile akabinde hayata geçirilen vergi reformu başta olmak üzere birçok unsurun beraberinde getirdiği siyasi belirsizlik dalgası, çok uluslu şirketlerin karşı karşıya kalmakta olduğu vergi riskini derinleştirmektedir.

Bu gelişmeler çerçevesinde ilerleyen dönemde şirketler açısından vergi riski ve uyumsuzluklarını yönetme işinin şimdiye kadarkinden çok daha zor bir hal alacağını altı çizilmektedir¹.

Bu gerçekler karşısında küresel ölçekte pek çok şirket bugün, küresel ekonomi ve dünya siyasetindeki yeni süreçlerin şirket içi vergi stratejilerine ve ticari faaliyetlerine etkisini ciddi bir şekilde değerlendirmeye almıştır.

Konu hakkında, EY tarafından 69 ülkeden 901 vergi ve finans üst düzey yetkilisinin katılımı ile 2017 Vergi Riski ve İhtilafları Anketi ("Anket") hazırlanmış olup yapılan Anket sonuçları vergi riskinin küresel düzeyde arttığını ve günümüzde vergi risk ve ihtilafları yönetiminin artan bir öneme sahip olduğunu ortaya koymaktadır.

İşbu makalemizde, EY'nin Anket çalışması kapsamında küresel düzeyde artan vergi riski ve riskin Türkiye'ye yansımaları hakkında bilgi verilecek ve artan vergi riski ortamında Türkiye'de yerleşik çok uluslu şirketler tarafından alınması gereken aksiyonlara ilişkin görüşlerimiz ortaya konulacaktır.

II. Küresel düzeyde vergi riski

EY tarafından Ocak 2017-Şubat 2017 tarihleri arasında gerçekleştirilen Anket çalışmasıyla, vergi riski ve ihtilaflarının son dönemde küresel düzeydeki boyutları ile şirketlerin gelecek dönem için konuya ilişkin öngörülerini analiz edilmiştir.

Anılan Anket çalışmasında, Türkiye dâhil 69 adet ülkeden 17'yi aşkın sektörün 901 vergi ve finans üst düzey yetkilisinin katılımı sağlanmıştır.

Söz konusu Anket çalışmasında, katılımcılara aşağıdaki 7 başlık altında 47 soru yöneltilmiştir:

1. Vergi riski ortamı (Tax risk environment)
2. Şeffaflık (Transparency)
3. Vergi ihtilafları (Tax Controversy)
4. BEPS
5. İnsan, süreç ve teknoloji (People, Processes and Technology)
6. Demografik veriler (Demographic Data)
7. Gelecekle ilgili öngörüler (Future Communications Questions)

Anılan Anket;

- ▶ Şirketlerin karşı karşıya kaldığı vergi riski ortamına,
- ▶ Artan şeffaflık yükümlülükleri ve medyadaki haberlerin şirketler üzerindeki etkilerine,
- ▶ Şirketlerin vergi ihtilaflarına yaklaşımına,
- ▶ Kâr Aktarımı Yoluyla Matrah Aşındırması'nın önlenmesine yönelik olarak OECD tavsiyelerinin şirketlerin vergi stratejilerine ve vergi riski yönetimine etkilerine,
- ▶ Küresel düzeydeki değişikliklerde insan, süreç ve teknoloji doğru kullanımının önemine,

ilişkin sonuçlar içermektedir.

Anket sonuçları, en genel anlamda, vergi riski etkilerinin dünyanın her yerinde şirketler açısından daha fazla hissedilir hale geldiğini göstermektedir.

Bahsi geçen Anketin detaylı sonuçlarına, vergi riskinin kaynakları, vergi riskinin yönetimi ile vergi planlamasına etkileri başlıkları altında aşağıda yer verilmektedir.

A. Vergi riskinin kaynakları

Ankette vergi riskinin kaynakları;

1. Küreselleşme kaynaklı vergi riskleri,
2. Ülkesel dinamikler kaynaklı vergi riskleri,
3. Şeffaflık ve ticari itibar kaynaklı vergi riskleri

olmak üzere üç grupta kategorize edilmiştir.

1. Küreselleşme kaynaklı vergi riskleri

Bilindiği üzere, küreselleşme günümüz dünya ekonomisinde yatırımların ülkeler arasında hızlı ve kolay dolaşımına imkân sağlamıştır. Yatırımlardaki bu hareketliliğin ülke ekonomisine ve ekonominin enflasyon, kur, vb. makro göstergelerine olumlu ya da olumsuz etkileri olabilmekte; ülke ekonomilerinde ekonomik istikrarın sağlanması açısından bir araç olarak kullanılan vergi politikaları yoluyla küreselleşmenin ülke ekonomisi üzerinde yarattığı tahribat giderilmeye çalışılmaktadır. Vergi politikalarındaki değişiklikler de şirketleri vergisel açıdan risklere açık bir pozisyona itebilmektedir.

Küreselleşmenin şirketler üzerinde doğurduğu vergi risklerinin analiz edilebilmesi adına Anket katılımcılarına son iki yıl içerisinde küreselleşme kaynaklı olarak hangi vergisel risklerin şirketlerinde tecrübe edildiği danışılmış olup Anket katılımcılarının;

- ▶ % 59'u vergi düzenlemelerinin ve transfer fiyatlandırmasının; % 46'sı, vergi denetimlerinin daha yüksek risk ve belirsizlik barındırdığı,
- ▶ % 58'i vergi idarelerinin uluslararası işlemlere odaklandığı,
- ▶ % 55'i ise bildirim ve şeffaflık yükümlülüklerinde ciddi bir artış olduğu,
- ▶ % 41'i agresif yaklaşımla yapılan vergi denetimlerinin sayısında hissedilebilir bir artış olduğu,
- ▶ % 40'ı efektif vergi oranı yönetiminin daha karmaşık bir hal aldığı,
- ▶ % 39'u vergi raporlamaya ilişkin işleyiş veya veri sorunlarının bulunduğu,
- ▶ % 29'u işgücüne uluslararası çalışanın katılımının artması ile birlikte bundan kaynaklanan vergisel risklerin arttığı,
- ▶ % 26'sı daimi temsilcilik riskinin arttığı,
- ▶ % 24'ü arz zincirinin daha karmaşık bir hal aldığı ve bu çerçevedeki risklerin arttığı,
- ▶ % 16'sı gümrük konusunda daha fazla risk ve belirsizliğin hâkim olduğu,

yönünde görüş bildirmişlerdir.

¹ EY Küresel Vergi İhtilafları Lideri Rob Hanson, 2017 Tax Risk and Controversy Survey Series, "Tax Steps Into The Light".

Anket sonuçları, şirketler açısından en yüksek vergi riski taşıyan ilk 10 konunun ise aşağıda yer verilen konular olduğunu ortaya koymaktadır:

1. Mal ve hizmetlerin transfer fiyatlandırması
2. Dolaylı vergiler - KDV, gümrük vb.
3. Daimi temsilcilik
4. Finansman harcamalarının indirimindeki sınırlandırmalar
5. Stopaj uygulamaları
6. Grup şirket giderleri/merkez harcamalarının paylaşılması
7. Gayrimaddi hakların transfer fiyatlandırması
8. Küresel çalışanlarla ilgili konular, serbest meslek kazancı, sosyal güvenlik ödemeleri
9. Zararların kullanımı
10. Finansal işlemlerdeki transfer fiyatlandırması

2. Ülkesel dinamikler kaynaklı vergi riski

Anket sonuçlarına göre, kalkınmakta olan ülkeler arasında vergi riski sıralamasında Çin ilk sırada yer almakta olup Rusya, Hindistan, Brezilya, Meksika, Arjantin, Endonezya ve Vietnam'ın da yer aldığı listede 10 ülke arasında Türkiye 9. sırada yer almaktadır.

Yapılan Ankette, katılımcılara gelişen pazarlara giriş veya bu tür bölgelerde faaliyet yürütmenin vergi risk ve uyumsuzluklarını nasıl etkilediği sorulmuş olup Anket katılımcılarının;

- ▶ % 34'ü bu durumun risklerini "belli oranda" artırdığı,
- ▶ % 20'si "büyük oranda" artırdığı,
- ▶ % 14'ü ise bu durumun herhangi bir etkide bulunmadığı,

yönünde görüş beyan etmiştir.

Anket katılımcıları arasında yıllık geliri 3 milyar doları aşan büyük ölçekli işletmeler için bu oran daha yüksek seviyelerdedir. Nitekim söz konusu işletmelerin;

- ▶ % 43'ü bu durumun "belli oranda" arttığı,
- ▶ % 25'i "büyük oranda" arttığı,
- ▶ % 11'i ise etkisi olmadığı,

yönünde görüş sunmuşlardır.

3. Şeffaflık ve ticari itibar kaynaklı vergi riskleri

Anket çalışması, artan şeffaflık yükümlülükleri ve medyadaki haberlerin şirketler üzerindeki etkilerine yönelik sonuçlar da içermektedir.

Bu çerçevede, Anket katılımcılarından büyük işletmelerin % 69'u, diğer işletmelerin % 55'i, gelecek iki yıl içerisinde küresel ortamda kamuyu aydınlatma, raporlama ve şeffaflık gereksinimlerinin -BEPS'in getirdiği önlem ve yükümlülüklerin de ötesinde- artacağını öngörmektedirler.

Öte yandan, "adil vergi dağılımı" (fair share of tax) halen gündem konusu olarak tartışılmaya devam edilmekte olup vergi ile bağlantılı ticari itibar riskleri birçok işletme için üzerinde durulması gereken önemli bir konu olma özelliğini korumaktadır. Bu kapsamda, dünya ekonomisinde bazı politika yapımcılar ve menfaat sahipleri, şirketleri faaliyette buldukları ülkelerde ödedikleri vergi miktarlarını kamuya açıklamaya davet etmektedir. Bu durum, şirketler açısından kaygı verici olabilmektedir.

Nitekim Anket katılımcıları arasında büyük ölçekli işletmelerin % 70'i, sair işletmelerin % 60'ı, bazı kurumlar tarafından ödenen vergilerin adil bir dağılım içinde olmadığı veya gerçek vergi oranının düşük olduğu yönünde medyada yer alan haberlerin şirketleri açısından son derece kaygı verici olduğunu belirtmektedir.

Ayrıca, Anket katılımcılarından büyük ölçekli işletmelerin % 72'si, diğer işletmelerin % 56'sı, şirketlere faaliyette buldukları ülkede ödedikleri vergiyi kamuya açıklama yükümlülüğünün bağlı buldukları hükümetler tarafından getirilecek olmasından da son derece rahatsız olduklarını belirtmektedirler.

Bu riski göz önüne alan büyük işletmelerin % 30'u, diğer işletmelerin % 20'si, şirketlerinin küresel vergi yükümlülüğü yaklaşımlarına ilişkin olarak bir açıklamaya (örneğin vergi politikaları, ödenen vergi ve benzeri konular) şirketlerinin web sitelerinde ya da finansal raporlarında yer verdiklerini belirtmektedirler.

B. Vergi riskinin yönetimi ve vergi planlamasına etkileri

Yapılan anket sonuçları göstermektedir ki; yeni süreçte vergi riskleri -ister kâr aktarımı yoluyla matrah aşındırmasından (BEPS), ister dijitalleşme, isterse de ekonomik ve siyasi belirsizlikler ya da sair unsurlardan kaynaklansın- işletmelerin operasyonel faaliyetlerini de belirgin şekilde etkilemektedir.

Şüphesiz ki, vergi riskinin yönetiminde en önemli unsur, riskle karşı karşıya kalmadan evvel bu riskin öngörülebilirliğidir. Siyasi ve ekonomik açıdan istikrarsız bir ortamda ya da vergi mevzuatının, idarenin ve yargının konuya ilişkin yaklaşımının sürekli değiştiği bir ortamda riskin öngörülebilirliği de azalmaktadır.

Yapılan ankette, anket katılımcılarının % 54'ü, devam etmekte olan vergi incelemelerini de dikkate alarak vergi ihtilaflarını öngörebildiklerini ifade ederken; büyük ölçekli işletmelerde bu oran % 32-33'lere düşmektedir. Bu anlamda, büyük ölçekli şirketlerin daha büyük bir tehdit altında olduğu söylenebilir.

Anket katılımcılarının % 54'ü, son iki senede vergi uyumsuzlukları yönetiminin kendileri için daha da önemli hale geldiğini belirtmiştir. Büyük ölçekli işletmelerde bu oran, % 64'e yükselmektedir. Vergi uyumsuzluklarına ilişkin politikaları bulunan işletmelerin % 73'ü ise son iki yılda söz konusu politikalarda önemli değişikliklere gitmişlerdir.

Artan vergi riski, şirketlerin ticari faaliyetleri kapsamındaki diğer unsurları da etkilemektedir.

Bu çerçevede, Anket katılımcılarının;

- ▶ % 30'u mevcut transfer fiyatlandırması uygulamalarında,
- ▶ % 23'ü finansman anlaşmalarında ve
- ▶ % 17'si birleşme ve devralma işleminde,

vergi riski nedeniyle değişikliğe gittiklerini belirtmiştir.

III. Türkiye'de vergi riski ve vergi riskinin yönetimi

BEPS ve sair düzenlemelerle getirilen şeffaflık ve raporlama yükümlülüklerinin Türkiye açısından da geçerli olduğu ve benzer sonuçlar doğuracağı dikkate alındığında, yapılan anket çalışmasının Türkiye açısından da anlamlı sonuçlar içerdiğini kabul etmek mümkündür.

Ancak söz konusu ankete Türkiye'den katılım oldukça sınırlı sayıda olduğundan, Türkiye'de vergi riskinin tahlil edilmesinde resmi kurum ve kuruluş verilerinin dikkate alınarak bir değerlendirme yapılması daha anlamlı görünmektedir.

Konuya ilişkin olarak, T.C. Maliye Bakanlığı Vergi Denetim Kurulu Başkanlığı ("VDKB") tarafından yayınlanan Faaliyet Raporlarında, Türkiye içindeki vergi incelemelerinin sayısı, toplam tarhiyat tutarları vb. birçok istatistiki veriye yer verilmektedir.

VDKB tarafından yayınlanan 2016'ya ilişkin Faaliyet Raporu'nda son beş yıla ilişkin olarak yer verilen verilerine bakıldığında;

- ▶ Türkiye'de tam incelemelerin sayısında % 138,73'lük; sınırlı incelemelerin sayısında % 63,20'lik; toplam incelemelerin sayısında ise, % 75,36'lık bir artış,²
- ▶ Ortalama olarak mükellef başına tarhi istenilen vergi tutarında % 50'lik; kesilmesi önerilen ceza tutarında % 70,41'lik ve toplam vergi ve ceza tutarında % 63,46'lık bir artış³

tespit edilmektedir.

2016 yılı içerisinde ise inceleme sayısı, 19.08.2016 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 6736 Sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına İlişkin Kanun'dan ("Af Kanunu") yararlanan mükellefler nezdinde yürütülen incelemelerin sonlandırılması nedeniyle daha düşük oranda gerçekleşmiştir.⁴ Bu minvalde, söz konusu oranlar Yapılandırma Kanunu'nun etkisinden arındırıldığında, tarhi istenilen vergi ve ceza ile inceleme sayısında artış eğiliminin daha yüksek oranlarda olduğunu söylemek mümkün olabilecektir.

Vergi inceleme sayısındaki ve mükellef bazında tarh edilen vergi ve cezadaki artış başlı başına riskin arttığına göstergesi olarak değerlendirilemez. Vergi riski değerlendirilmesinde bir ölçüt olarak dikkate alınabilecektir. Böyle bakıldığında; son beş yıl içindeki veriler, inceleme sayıları ve tarh edilen vergi ve kesilen cezada yüksek oranda bir artış olduğunu ortaya koymaktadır.

İstatistiki verilerin ortaya koyduğu bu tablonun yanı sıra, son dönemde vergiye ilişkin olarak yasama, yürütme ve yargı faaliyetlerindeki gelişmeler ve değişiklikler de ülke içi dinamikler olarak Türkiye'de vergi riskinin değerlendirilmesinde dikkate alınmalıdır.

Bu kapsamda, son dönemde Türkiye'de vergi düzenlemelerine bakıldığında; özellikle torba yasalarla pek çok değişikliğe gidildiği görülmektedir. Bunun yanı sıra, hâlihazırda yürürlük kazanmamış ve taslak ya da teklif aşamasında olan pek çok vergi düzenlemesi de hayata geçirilmeyi beklemektedir. Tüm bu yürürlüğe giren ya da girmesi beklenen yasal değişiklikler, yasa koyucunun vergi düzenlemelerinde bir reform arayışı içinde olduğunu ve bu dinamik sürecin bir dönem daha devam edeceğini göstermektedir.

Bununla birlikte, son dönemde yargı sisteminde de pek çok değişikliğe gidildiği görülmektedir. Yargıda yapılan en temel değişiklikler arasında kuşkusuz ki; ikili yargılama sisteminden, ilk derece mahkemesi yargılaması ve temyiz yargılamasına eklenen istinaf yargılaması ile birlikte, üçlü yargılama sistemine geçiş yer almaktadır. Sistemdeki bu değişiklik, yargılama süresi ve zamansal maliyetler açısından farklılıklar yaratabilecek mahiyettedir. Bu değişikliğe, mahkemelerde ve Danıştay dairelerinde yapılan yapısal değişiklikler de eklenince, yargı sisteminde de ciddi ölçüde değişiklik olduğunu söylemek mümkündür.

Son dönemde, idari uygulamalarda da ciddi değişiklikler mevcuttur. Kuşkusuz ki, en temel değişiklik, Türkiye'de vergi idaresi uygulamalarında "dijitalleşme"nin yaygınlaşmasıdır.

01.03.2017 tarihinde gerçekleştirilen "Vergi Uygulamalarında E-Dönüşüm" konulu panelde Maliye Bakanı, elektronik ortamda gerçekleştirilecek tebligatların 2017 ve sonrasında daha da artacağını, e-devlet uygulamalarının yaygınlaştırılacağı ve geliştirileceğini ve nihayetinde hedefin "**temassız vergi dairesi**" olduğunu sözlü olarak ifade etmiştir.⁵

Bu kapsamda, dijitalleşme Türk vergi idaresi açısından da üzerinde ciddiyetle durulan bir konu olup, ilerleyen dönemde dijital uygulamaların daha da yaygınlaşması beklenmektedir.

² T.C. Maliye Bakanlığı Vergi Denetim Kurulu Başkanlığı, 2016 Yılı Faaliyet Raporu, syf. 43. Yer verilen oranlara, anılan Raporun 43. sayfasında belirtilen verilerden yola çıkılarak ulaşılmaktadır.

³ T.C. Maliye Bakanlığı Vergi Denetim Kurulu Başkanlığı, 2016 Yılı Faaliyet Raporu, syf. 45. Yer verilen oranlara, anılan Raporun 45. sayfasında belirtilen verilerden yola çıkılarak ulaşılmaktadır.

⁴ T.C. Maliye Bakanlığı Vergi Denetim Kurulu Başkanlığı, 2016 Yılı Faaliyet Raporu'nun 44. Sayfasında konuya ilişkin şu açıklamalara yer verilmektedir: "... 2016 yılında incelenen mükellef sayısı, tarhi istenilen vergi tutarı ve kesilmesi önerilen ceza tutarı bir önceki yıla göre azalmıştır. Söz konusu azalışın temel nedeni, 19.08.2016 tarihli ve 29806 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 6736 Sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına İlişkin Kanun hükümlerine uygun olarak matrah ve/veya vergi artırımı başvurusunda bulunan 82.807 mükellef nezdinde yürütülen vergi incelemelerine devam edilememesidir. Dolayısıyla cari yılda vergi incelemesi konusunda yapılan görevlendirmelerin bir kısmı 6736 Sayılı Kanun gereğince sonlandırıldığından sonuçları yukarıdaki grafiğe yansıtılamamıştır."

⁵ Panel, "Vergi Uygulamalarında E-Dönüşüm", 01.03.2017

Öte yandan, son dönemdeki idari uygulamalara bakıldığında, idarenin çeşitli konular bazında yıllardır yerleşik hale gelen uygulamalardan farklı yaklaşımlar içinde olduğu tecrübe edilebilmektedir.

Gerek vergiye ilişkin yasal düzenlemelerde, gerek yargı sisteminde ve gerekse de idari uygulama ve yaklaşımlardaki tüm bu gelişmeler, Türkiye'de vergi riskinin öngörülebilirliğinin azalacağı bir ortama işaret etmektedir. Şüphesiz ki, risk ortamına küresel ekonominin bir parçası olan ve uluslararası alanda bir dizi yükümlülükleri bulunan Türkiye'ye küresel ortamdaki gelişme ve değişmelerin de -etkinin ölçüsü tartışılabilir olmakla birlikte- etkisi olabilecektir.

Bu açıdan bakıldığında, vergi riskinin arttığı bir ortamda, mükelleflerin vergi ihtilafları ile karşılaşma olasılığının da artması beklenir.

Tüm bu hususlar, günümüzde vergi riski ve vergi ihtilafları yönetimini Türkiye'de de artan öneme sahip bir konu olarak karşımıza çıkarmaktadır. Bu minvalde, gerek vergi ihtilafı vuku bulmadan gerekse de ihtilafı karşı karşıya kalındıktan sonraki sürecin yönetimi şirketler açısından daha fazla önem arz etmektedir.

Türkiye'de vergi ihtilaflarının önlenmesi ya da çözümüne yönelik olarak uygulanabilecek pek çok yöntem mevcuttur. Bunlar arasında ihtilafın önlenmesine yönelik olarak, vergi idaresinin görüşünün (mukteza) alınmasını ve peşin fiyatlandırma anlaşmalarını; ihtilafın çözümüne yönelik olarak ise yargı yolunun yanı sıra, uzlaşma, karşılıklı anlaşma usulü gibi yöntemleri saymak mümkündür.

Tüm bu yöntemlerden, başvuru süreci için öngörülen zaman ve maliyet, şirketin iç dinamikleri gibi pek çok unsurun dikkate alınarak en etkin ve en efektif idari ve/veya hukuki çözüm yollarının tespit edilmesi önem arz etmektedir.

IV. Sonuç ve öneriler

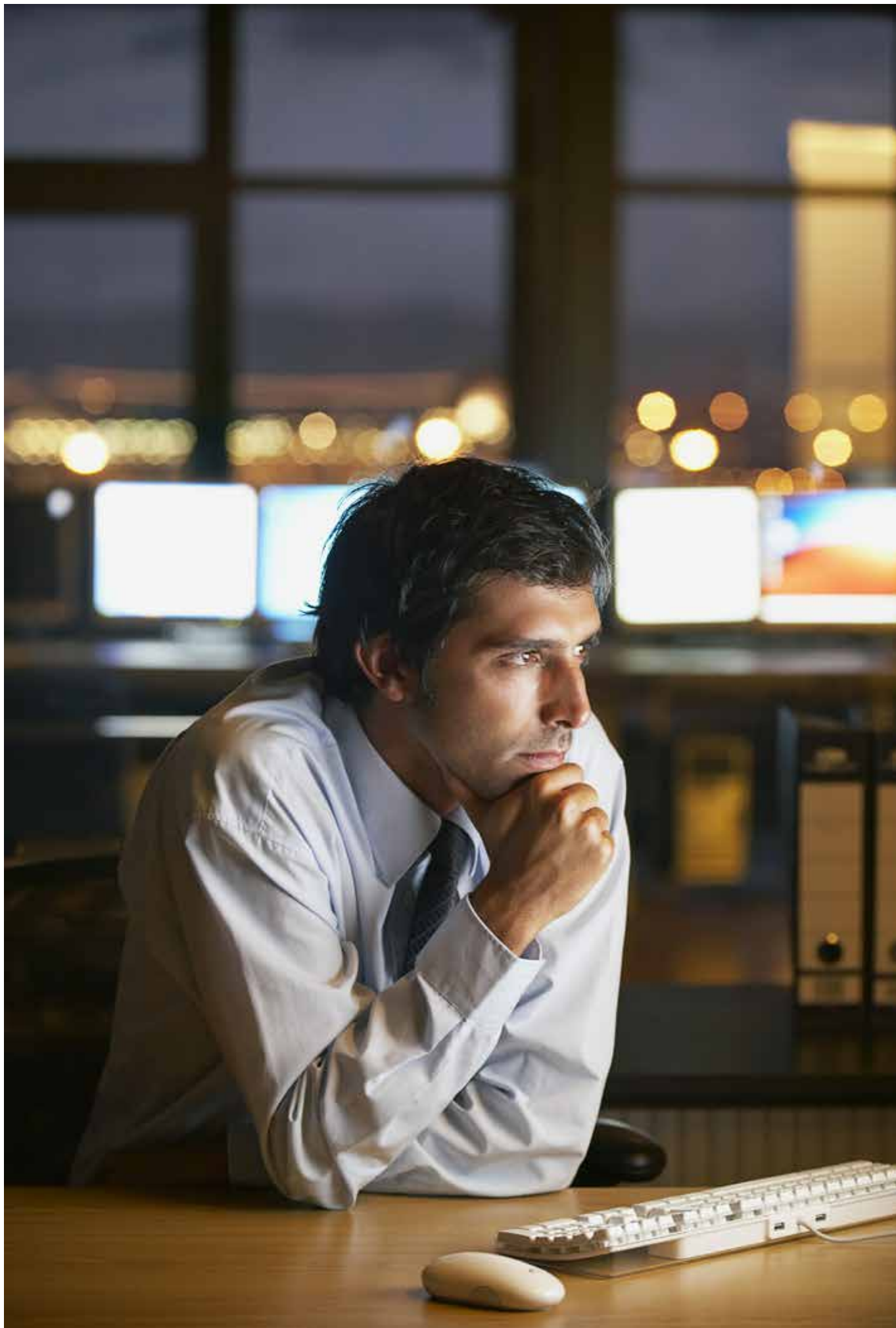
Çoğunluğu BEPS Eylem Planı ile getirilen şeffaflık kuralları ile raporlama standartları, vergi idareleri uygulamalarındaki dijitalleşme süreci ve Brexit ve Amerika'daki yönetim değişikliği ile vergi reformu başta olmak üzere küresel ekonomi ve dünya siyasetindeki gelişmeler, küresel düzeyde vergisel açıdan daha riskli bir ortama zemin hazırlamıştır.

EY tarafından 69 ülkeden 901 vergi ve finans üst düzey yetkilisinin katılımı ile 2017 Vergi Riski ve İhtilafları Anket sonuçları da, küresel düzeyde vergi riskinin artacağı ve vergi risk ve yönetiminin artan bir önem kazanacağını ortaya koymaktadır. Ayrıca, yapılan araştırmada, Türkiye, kalkınmakta olan ülkeler arasında vergi riskinin yüksek olduğu ilk on ülke arasında değerlendirilmektedir.

Küresel düzeydeki gelişmelerin yanı sıra, BEPS ve sair düzenlemelerle getirilen şeffaflık ve raporlama yükümlülükleri, Türkiye'deki yasal mevzuat değişiklikleri, vergi idarelerince dijital uygulamaların yaygınlaştırılması, vergi idaresinin yaklaşımlarındaki değişiklikler ve yargı sistemindeki gelişmeler de göz önüne alındığında, Türkiye'de de ilerleyen dönemlerde de vergi riskinde artış beklendiği söylenebilecektir.

Bu kapsamda, vergi risk ve ihtilaf yönetiminin artan önem kazandığı yeni süreçte, vergi riski ve vergi ihtilaflarının yönetimine ilişkin olarak Türkiye'de faaliyette bulunan şirketlere önerilerimiz şunlar olabilecektir:

1. Vergi riski yönetiminde stratejik bir yaklaşım izlenmelidir. Doğru stratejinin belirlenmesi açısından ise olası vergi risklerinin erken tespiti, faaliyetlerin sıkı takip ve denetimi önem arz etmektedir.
2. Vergi idaresinin taleplerine ve dijital uygulamalarına hızlı yanıt verebilecek dijital altyapılar oluşturulmalıdır.
3. Risk ve ihtilafların yönetiminde, vergi idareleri ile doğru iletişim kurulması önemlidir.
4. Olası vergi risk ve ihtilafların önlenmesi adına, BEPS başta olmak üzere pek çok mevzuat değişikliğinin getirdiği/ getireceği şeffaflık kuralları, raporlama standartları başta olmak üzere tüm yeni vergisel yükümlülüklerle uyum sağlanmasına yönelik olarak gereken çalışmalara şimdiden başlanmalıdır.
5. Vergi ihtilaflarının yönetiminde, küresel bir yaklaşım geliştirilmesi ve önceliklerin belirlenmesi zaruridir. Küresel yaklaşımın geliştirilmesinde, şirketlerin faaliyette bulunulan ülkeler ve bu ülkelerin vergi mevzuatları da göz önüne alınmalıdır.
6. Vergi ihtilaflarının önlenmesi ve giderilmesinde, somut olay bazında en efektif ve etkin çözüm yönteminin belirlenmesi önem arz etmektedir. Bu yapılırken, şirket içi dinamikler, yargılama süreci, alternatif yöntemler gibi pek çok unsurun bir arada değerlendirilmesi gerekmektedir.
7. Şirket yönetim organının şirketin vergi riski ve vergi ihtilaflarına ilişkin olarak güncel durum hakkında periyodik olarak bilgilendirilmesi, bu hususların raporlanması ve şirketin departmanları arasında doğru iletişimin kurulması da vergi risk ve vergi ihtilafları yönetiminin önemli bir başka ayağıdır.

Sermaye piyasası araçlarında kaydileştirme ve mülkiyet sorunu

6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nda ("6362 sayılı SPKn"), sermaye piyasası araçları; menkul kıymetler ve türev araçlar ile yatırım sözleşmeleri de dâhil olmak üzere Sermaye Piyasası Kurulu ("Kurul") tarafından bu kapsamda olduğu belirlenen diğer sermaye piyasası araçları olarak tanımlanmıştır.

Kaydileştirme ise sermaye piyasası araçlarının, fiziki olarak kâğıt üzerine basılmasından vazgeçilmesi ve bu araçlara karşılık gelmek üzere elektronik ortamda kayıtlar oluşturulmasıdır.¹

Bu makalenin konusunu sermaye piyasası araçlarının kaydileştirilmesine ilişkin düzenlemeler ve mülkiyet sorunu oluşturmaktadır. Bu nedenle, kaydileştirmenin türleri ile kavramın kullanım alanlarına ilişkin detaylara yer verilmemiş, konunun hukukumuzdaki yerine ilişkin genel açıklamalar ile yetinilmiştir.

I. Kaydileştirmenin hukukumuzdaki yeri

Ülkemizde, menkul kıymetlerin saklanması hizmeti, 1995 yılına kadar aracı kuruluşlar tarafından verilmiştir.² Kurul tarafından yayımlanan *Aracılık Faaliyetleri ve Aracı Kuruluşlara İlişkin Esaslar Tebliği* (Seri:V, No:19) ile de aracı kurumlara; gerek kendisine gerekse de müşterilerine ait menkul kıymetleri, yetkili Takas ve Saklama Kuruluşu'nda saklama yükümlülüğü getirilmiştir.

Söz konusu Tebliğ kapsamında getirilen düzenleme ile menkul kıymetlerin saklanmasına ve izlenmesine ilişkin süreç başlamıştır.

27.06.1995 tarihinde yayımlanan 558 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ("558 sayılı KHK") kapsamında mülga 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'na eklenen hüküm ile sermaye piyasası araçlarının kaydi değer haline getirilmesini düzenleme ve denetleme görevi Kurul'a verilmiş; Kurul bu yetkiye dayanarak *Sermaye Piyasası Araçlarının Kaydi Değer Haline Getirilmesine İlişkin Esaslar Tebliği*'ni (Seri:IV, No:22) yayımlamıştır.

558 sayılı KHK'nin iptali talebiyle Anayasa Mahkemesi'ne başvurulmuş; Anayasa Mahkemesi tarafından tesis edilen iptal kararı akabinde de söz konusu iptal kararı dayanak alınmak suretiyle *Sermaye Piyasası Araçlarının Kaydi Değer Haline Getirilmesine İlişkin Esaslar Tebliği* Danıştay tarafından iptal edilmiştir.

558 sayılı KHK'nin Anayasa Mahkemesi ve kaydi sistemi düzenleyen Tebliğ'in de Danıştay kararıyla iptalinden sonra sermaye piyasası araçlarının kaydileştirilmesinin kanun ile düzenlenmesi yönünde çalışmalar devam etmiş³ ve 1999 yılında 4487 sayılı Kanun ile mülga 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'na kaydi sistemin çerçevesini belirleyici hüküm eklenmiştir. Söz konusu madde ile aynı zamanda, sermaye piyasası araçlarının ve bunlara ilişkin hakların, özel hukuk tüzel kişiliğini haiz bir Merkezi Kayıt Kuruluşu ("MKK") tarafından kayden izleneceği düzenleme altına alınmıştır.

¹ Ünal, Mücahit. "Sermaye Piyasası Araçlarının Kaydileştirilmesi", Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt 19, Sayı 1, 2011, s. 227.

² Manavgat, Çağlar. "Menkul Kıymetlerin Merkezi Saklanmasında Kullanılan Yöntemin Sözleşmenin Hukuki Niteliğine Etkisi", Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, Sayı 4, Aralık 1996, s.129.

³ Manavgat, Çağlar. "Sermaye Piyasası Kanunu'nun 10/A Maddesi Hükmüne Göre Kaydi Sistemin Esasları", Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt 50, Sayı 2, 2001, s.169.

Kurul'un 28.10.2005 tarih ve 43/1318 sayılı kararı ile Borsa'da işlem gören hisse senetleri, 28.11.2005 tarihinden itibaren MKK nezdinde kayden izlenmeye başlamıştır. Dolayısıyla pay senetleri için 28.11.2005 tarihine kadar geleneksel kıymetli evrak hukuku ve fiziki sistem hukuken varlığını devam ettirmiş, Takasbank saklama görevini bu tarihe kadar sürdürmüştür. Bu tarihten sonra ise hisse senetlerinin kayden izlenmesi görevi MKK tarafından yerine getirilmiştir.

Bu bağlamda, sermaye piyasalarının kaydedilmesi sürecinin ilk adımının 1999 yılında 4487 sayılı Kanun ile mülga 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'na eklenen 10/A maddesi ile⁴ atıldığı söylenebilecektir.

2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu hâlihazırda yürürlükte bulunan 6362 sayılı SPKn ile yürürlükten kaldırılmış olup 6362 sayılı SPKn'nun 13. maddesinde sermaye piyasası araçlarının kaydedilmesine ilişkin düzenlemelere yer verilmiştir. Söz konusu maddenin 4. fıkrasında;

- ▶ Kaydedilmesine karar verilen sermaye piyasası araçlarının Kurul tarafından belirlenen esaslar çerçevesinde tesliminin zorunlu olduğu,
- ▶ Teslim edilen sermaye piyasası araçlarının kendiliğinden hükümsüz hâle geleceği,
- ▶ Teslim edilmeyen sermaye piyasası araçlarının ise kaydedilme kararından sonra borsada işlem göremeyeceği ve aracı kurumlarca bu sermaye piyasası araçlarının alım satımına aracılık edilemeyeceği,

düzenleme altına alınmıştır.

Bununla birlikte, anılan Kanun maddesinin devamında yer alan; *"...ve katılma belgelerinin geri alımı yapılamaz. Kayden izlenmeye başladığı tarihi izleyen yedinci yılın sonuna kadar teslim edilmeyen sermaye piyasası araçları YTM⁵'ye intikal eder. Bunların üzerindeki sınırlı aynı haklar kendiliğinden sona ermiş sayılır. Bunlar YTM'nin hesabına geçmesinden itibaren üç ay içinde satılır."* hükmü Anayasa Mahkemesi'nin 12.11.2015 tarih ve 29530 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 22.10.2015 tarih ve E.2015/29, K.2015/95 sayılı kararıyla Anayasa'nın 13. ve 35. maddelerine aykırılık teşkil ettiği gerekçesiyle iptal edilmiştir.

Söz konusu iptal kararı ile sermaye piyasası araçlarının kaydedilmesi sürecinde ortaya çıkan mülkiyet sorunu gündeme gelmiştir.

Bu makale kapsamında, Anayasa Mahkemesi'nin bahsi geçen kararı esas alınmak suretiyle, sermaye piyasası araçlarının kaydedilmesi sürecinde ortaya çıkan mülkiyet sorunu irdelenecek, Anayasa Mahkemesi kararı akabinde tesis edilen işlemler ve sonuçları değerlendirilecektir.

II. Anayasa Mahkemesi kararının İncelenmesi

Anayasa Mahkemesi kararına konu olayda, Kurul tarafından kaydedilen ancak 31.12.2012 tarihine kadar teslim edilmeyen hamiline yazılı yatırım fonu katılım payları üzerindeki hakları kendiliğinden sona eren davacı tarafından söz konusu işleme karşı dava açılmış ve Ankara 7. İdare Mahkemesi tarafından 6362 sayılı SPKn'nun 13. maddesinin 4. fıkrasının Anayasa'ya aykırı olduğu kanısına varıldığından iptal talebiyle Anayasa Mahkemesi'ne başvurulmuştur. Başvuru kararında özetle;

- ▶ Hukuk devletinde eylem ve işlemlerin hukuka uygun ve insan haklarına saygılı olması gerektiği,
- ▶ Hukuk güvenliği ilkesinin yasal düzenlemelerin hem kişiler hem de idare yönünden herhangi bir kuşku ve duraksamaya yer vermeyecek şekilde açık, anlaşılır, uygulanabilir ve net olmasını gerektirdiği,
- ▶ Anayasa'nın 35. maddesinde öngörülen mülkiyet hakkının sadece taşınır ve taşınmaz malları değil alacak haklarını da kapsadığı,
- ▶ Mülkiyet hakkının devletin müdahale etmemesi gereken negatif statü haklarından olduğu,
- ▶ Mülkiyet hakkına yapılacak müdahalenin hakkın özüne dokunmaması gerektiği,
- ▶ İtiraza konu kural ile pay senetlerini belli bir bedel ödeyerek satın alan kişilerin mülkiyet haklarının öngörülen süre sonunda süresiz olarak ellerinden alındığı ve
- ▶ Mülkiyet haklarının sona erdirildiği belirtilerek kuralın Anayasa'nın 2. ve 35. maddelerine aykırı olduğu

ileri sürülmüştür.

Söz konusu başvuru akabinde, Anayasa Mahkemesi'nin 12.11.2015 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 22.10.2015 tarih ve E.2015/29, K.2015/95 sayılı kararıyla 6362 sayılı SPKn'nun 13. maddesinin 4. fıkrasında yer verilen aşağıdaki hükmü iptal edilmiştir.

"... ve katılma belgelerinin geri alımı yapılamaz. Kayden izlenmeye başladığı tarihi izleyen yedinci yılın sonuna kadar teslim edilmeyen sermaye piyasası araçları YTM'ye intikal eder. Bunların üzerindeki sınırlı aynı haklar kendiliğinden sona ermiş sayılır. Bunlar YTM'nin hesabına geçmesinden itibaren üç ay içinde satılır."

Anayasa Mahkemesi iptal kararının gerekçesini Anayasa'da düzenleme ve koruma altına alınan mülkiyet hakkı üzerine kurmuş ve bu kapsamda kararda;

⁴ Merkezi Kayıt İstanbul, MKK Kimdir?, "<https://www.mkk.com.tr/tr/content/Hakkimizda/MKK-Kimdir->", Erişim Tarihi: 10.07.2017.

⁵ Yatırımcı Tazmin Merkezi ("YTM"); yatırım kuruluşlarının, yatırım hizmet ve faaliyetinden kaynaklanan nakit ödeme veya sermaye piyasası araçları teslim yükümlülüklerini yerine getirememeleri hâlinde, Kurul tarafından 6362 sayılı SPKn çerçevesinde alınan tazmin kararını yerine getirmek amacıyla kurulmuş olan kamu tüzel kişiliğini haiz bir kuruluştur.

- ▶ Anayasa'nın 35. maddesi ile Devlete, bireylerin mülkiyet hakkına saygı gösterme ve haksız müdahalede bulunmama biçimindeki negatif yükümlülüğün yanında, üçüncü kişilerden gelebilecek müdahaleleri önleme şeklinde pozitif bir yükümlülük de yüklendiği,
- ▶ Mülkiyet hakkının, genel olarak, bir kimsenin başkasına zarar vermemek ve kanunların koyduğu sınırlamalara uymak koşuluyla bir şey üzerinde dilediği biçimde yararlanma, tasarruf etme, başkasına devretme, kullanım biçimini değiştirme, harcama ve tüketme, hatta yok etme yetkilerini kapsadığı,
- ▶ Sahip olunan sermaye piyasası araçları olarak menkul kıymetlerin, alacak hakkı niteliğini haiz olduğu ve mülkiyet hakkı kapsamında yer aldığı,
- ▶ Menkul kıymetler olarak sermaye piyasası araçlarının kaydileştirme yoluyla elektronik ortamda kaydının tutulmasının ve kişilerin ellerinde bulunan sermaye piyasası araçlarının teslimini öngören düzenlemelerin; sahtecilik, kayıp ve çalınma risklerinden korunma, tasarruf etme amacıyla getirildiği,
- ▶ Bu bağlamda, sermaye piyasası araçlarının teslimini öngören düzenlemeler ile bazı sınırlamalar getirilmesinin meşru temellere dayandığı,
- ▶ Söz konusu meşru temellere rağmen, bireylerin mülkiyet hakkına yapılan müdahalenin güdülen meşru amaç ile orantılı olması gerektiği,
- ▶ Temel hak ve özgürlüklerin özlerine dokunulmasının demokratik toplum düzeninin gerekleri ile bağdaşmayacağı ve ölçülülük ilkesine aykırılık teşkil edeceği,

açıklamalarına yer vermiştir.

Bu kapsamda, itiraz konusu kuralın; kişilerin maliki oldukları menkul kıymetler üzerindeki mülkiyet hakkını sınırsız ve süresiz olarak ortadan kaldırması, sermaye piyasalarında alım satım yapacak kişilerin tam bir güvenceye sahip olarak yatırım yapabilmesine olanak tanınması, kişilerin sahibi oldukları menkul değerler üzerinde rahat, kolay ve güvenli bir şekilde tasarruflarına imkan vermemesi ve aracı kuruluşların iş ve işlemlerinden doğacak zararları tazmine yönelik bir mekanizma öngörmüş olmasına rağmen, sermaye piyasalarında işlem yapan kişilerin haklarının kaybı durumunda telafi edici herhangi bir yol veya tazmin mekanizması öngörmemesi nedeniyle kamu yararı ile bireyin hak ve özgürlükleri arasında adil bir denge oluşturamadığından ölçülülük ilkesini ihlal ettiği belirtilmiştir.

Bu yönüyle, aracı kurumlarca katılma belgelerinin geri alınımının yapılamayacağına, kayden izlenmeye başladığı tarihi izleyen yedinci yılın sonuna kadar teslim edilmeyen sermaye piyasası araçlarının YTM'ye intikal edeceğine, bunların üzerindeki sınırlı aynı hakların kendiliğinden sona ermiş sayılacağına ve son olarak teslim edilmeyen sermaye piyasası araçlarının YTM'nin hesabına geçmesinden itibaren üç ay içinde satılacağına yönelik kuralın; kamu yararı ile bireyin mülkiyet hakkını ihlal ettiği ve makul bir denge gözetmemesi nedeniyle mülkiyet hakkına aykırı olduğu yönünde hüküm kurulmuştur.

III. Kaydileştirme sürecinde ortaya çıkan mülkiyet hakkı sorunu

Her ne kadar, menkul kıymetlerin kaydileştirme yoluyla elektronik ortamda kaydının tutulması ve kişilerin ellerinde bulunan sermaye piyasası araçlarının teslimini öngören düzenlemeler ile bazı sınırlamalar getirilmesi ülkemizde kayden izleme sistemini kurmaya yönelik meşru temellere dayansa da; menkul kıymetlere yönelik söz konusu kısıtlamanın mülkiyet hakkı kapsamında değerlendirilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Anayasa'nın 2. maddesi uyarınca; *"Türkiye Cumhuriyeti, toplumun huzuru, milli dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk Devletidir."*

Yine, Anayasa'nın 35. maddesi; *"Herkes, mülkiyet ve miras haklarına sahiptir. Bu haklar, ancak kamu yararı amacıyla, kanunla sınırlanabilir. Mülkiyet hakkının kullanılması toplum yararına aykırı olamaz."* hükmünü haizdir.

Türkiye'nin de taraf olduğu Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ("AİHS")'ne Ek I no.lu Protokol'ün "Mülkiyetin Korunması" başlığını taşıyan 1. maddesinde ise her gerçek veya tüzel kişinin mal ve mülk dokunulmazlığına saygı gösterilmesini isteme hakkının olduğu belirtilmiştir. Söz konusu maddede aynı zamanda, bir kimsenin ancak kamu yararı sebebiyle ve yasada öngörülen koşullara ve uluslararası hukukun genel ilkelerine uygun olarak mal ve mülkünden yoksun bırakılabileceği kuralına yer verilmiştir.

Görülebileceği üzere, bireylerin mülkiyet hakkının korunması gerek yer verilen Anayasal düzenlemeler gerekse de AİHS'nin EK I no.lu Protokolü uyarınca esastır.

Mülkiyet hakkı, kişilere sahibi oldukları şey üzerinde dilediği biçimde yararlanma, tasarruf etme, başkasına devretme, kullanma, biçimini değiştirme, harcama ve tüketme olanağı veren bireysel bir haktır. Mülkiyet hakkı, bu kişiler tarafından başkasının hakkına zarar vermemek ve kanunların koyduğu sınırlamalara uymak koşuluyla özgürce kullanılabilir.

Bireyler, mülkiyet hakkından ancak kamu yararı sebebiyle ve yasada öngörülen koşullara ve uluslararası hukukun genel ilkelerine uygun olarak yoksun bırakılabilmektedir.

Nitekim Anayasa Mahkemesi tarafından tesis edilen pek çok kararda da; bir düzenleme ile elde edilen kamusal yararın, kamu için öncelikli, genel menfaatleri koruyan ve kamu hizmetlerinin sürdürülmesi için zorunlu bir durum olması gerektiği belirtilmektedir.

Aksi halde, yalnızca Devlet'e başkasının mülkü üzerinde sebepsiz ve karşılıksız biçimde tasarruf etme hakkı sağlanmış olmakta; kamusal yarar ile bireysel yarar arasındaki denge bozularak mülkiyet hakkı ihlal edilmektedir.

Yer verilen açıklamalar uyarınca; kayden izlenmeye başlandığı tarihi izleyen yedinci yılın sonuna kadar teslim edilmeyen sermaye piyasası araçlarının YTM'ye intikal ederek üzerlerindeki

sınırlı aynı hakların kendiliğinden sona ermiş sayılması ve YTM'nin hesabına geçmesinden itibaren üç ay içinde satılacaklarına yönelik düzenlemenin de, kamu yararı ile bireysel yarar arasındaki dengeyi bozmakta olduğu ve anayasal güvence altına alınan mülkiyet hakkını ihlal ettiği düşünülmektedir.

Nitekim bu durum, detaylarına yer verilen Anayasa Mahkemesi kararı ile de tespit edilmiştir.

IV. Anayasa Mahkemesi'nin iptal kararı sonrası durum

6362 sayılı SPKn'nun 13. maddesinin 4. fıkrasında yer alan hükmün; "... ve katılma belgelerinin geri alımı yapılamaz. Kayden izlenmeye başladığı tarihi izleyen yedinci yılın sonuna kadar teslim edilmeyen sermaye piyasası araçları YTM'ye intikal eder. Bunların üzerindeki sınırlı aynı haklar kendiliğinden sona ermiş sayılır. Bunlar YTM'nin hesabına geçmesinden itibaren üç ay içinde satılır." kısmı Anayasa Mahkemesi'nin 22.10.2015 tarihli kararı ile iptal edilmiş ve iptale konu Kanun hükmü, 12.11.2015 tarihinde yürürlükten kalkmıştır.

Söz konusu iptal kararı sonrası iptal edilen hükmün yerine geçmek üzere herhangi bir düzenleme yapılmamıştır. Bu çerçevede iptal sonrasında 6362 sayılı SPKn'nun 13. maddesinin 4. fıkrasının son hali ise aşağıdaki gibi olmuştur;

"Kaydileştirilmesine karar verilen sermaye piyasası araçlarının Kurulca belirlenen esaslar çerçevesinde teslimi zorunludur. Teslim edilen sermaye piyasası araçları kendiliğinden hükümsüz hâle gelir. Teslim edilmeyen sermaye piyasası araçları ise kaydileştirme kararından sonra borsada işlem göremez, aracı kurumlarca bu sermaye piyasası araçlarının alım satımına aracılık edilemez."

Bu noktada belirtmek gerekir ki, kaydileştirilmesine karar verilen sermaye piyasası araçlarının teslim edilmeyen kısımları artık YTM'ye intikal etmeyecek; fiziki sermaye piyasası aracı bulunan hak sahipleri, herhangi bir süre sınırlaması olmaksızın bunların kendi adlarına kaydileştirilmesini talep edebileceklerdir.

Öte yandan, sermaye piyasası araçlarının kaydileştirme yoluyla elektronik ortamda kaydının tutulmasının ve kişilerin ellerinde bulunan bu araçların sahtecilik, kayıp ve çalınma risklerinden korunma, ülkemiz düzenlemelerinin gelişmiş ülkelerin düzenlemelerine paralel hale getirilmesi gibi meşru amaç ve temellerine tam olarak ulaşamayacaktır.

Nitekim, mevcut yapı dahilinde elinde fiziki sermaye piyasası aracı bulunan bazı kişilerin hiç başvurmaması durumunda ise, örneğin bir şirkete ait bir kısım payın kime ait olduğu hiç bilinemeyecek ve bunlara ilişkin haklar hiç kullanılamayacaktır.

Zira kaydileştirme sistemi, sermaye piyasalarında en güncel ve önemli konuların başında gelmektedir. Nitekim, bu sistem piyasaların güncel ihtiyaçları dolayısıyla ortaya çıkmış ve bu piyasalarda senet üzerinde çok fazla işlem yapılması dolayısıyla fiziki imkansızlıkların önüne geçilmek ve kamunun kaydi takas ve saklama ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla öngörülmüştür.

Bununla birlikte, kaydileştirilmesine karar verilen sermaye piyasası araçlarının teslim edilmeyen kısımlarının artık YTM'ye intikal etmeyecek ve hak sahibi elinde kalmaya devam edecek olması her ne kadar bireylerin mülkiyet hakkına yönelik koruma sağlamakta ise de; bu halde hiçbir yaptırım öngörülmemesinin kaydileştirme ile kurulmak istenen sisteme zarar verdiği ve tam işleyen bir sistemin kurulmasına engel teşkil ederek kamu yararını zedelediği düşünülmektedir.

Anayasa Mahkemesi'nin iptal kararı akabinde 26.04.2016 tarih ve 29695 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 6704 sayılı Kanun ile 6362 sayılı SPKn'na geçici 10. madde eklenmiştir.

Söz konusu hüküm ile kayden izlenmeye başlandığı tarihi izleyen yedinci yılın sonuna kadar teslim edilmediği için mülkiyeti YTM'ye intikal etmiş olan sermaye piyasası araçlarının iadesine ve bu araçların satışlarının yapılmış olması hâlinde de bedellerinin ödenmesine ilişkin olarak hak sahiplerine YTM tarafından yapılacak ödemelerin usul ve esasları ile ihraççıların yükümlülüklerinin Kurulca belirleneceği düzenleme altına alınmıştır.

Bahsi geçen maddede, YTM'ye intikal eden sermaye piyasası araçlarından; ilgili mevzuat uyarınca satışı yapılmamış olanlar aynen; satışı yapılmış olanların ise Kurul tarafından belirlenen esaslar çerçevesinde hesaplanacak satış tutarları üzerinden nakden ödeneceği belirtilmiştir.

Görülebileceği üzere, Anayasa Mahkemesi'nin iptal kararı akabinde Kurul tarafından gerekli yasal düzenlemeler yapılmış ve kaydileştirme sisteminin meşru temelleri yanı sıra bireylerin mülkiyet hakkını koruma yönünde adımlar atılmıştır.

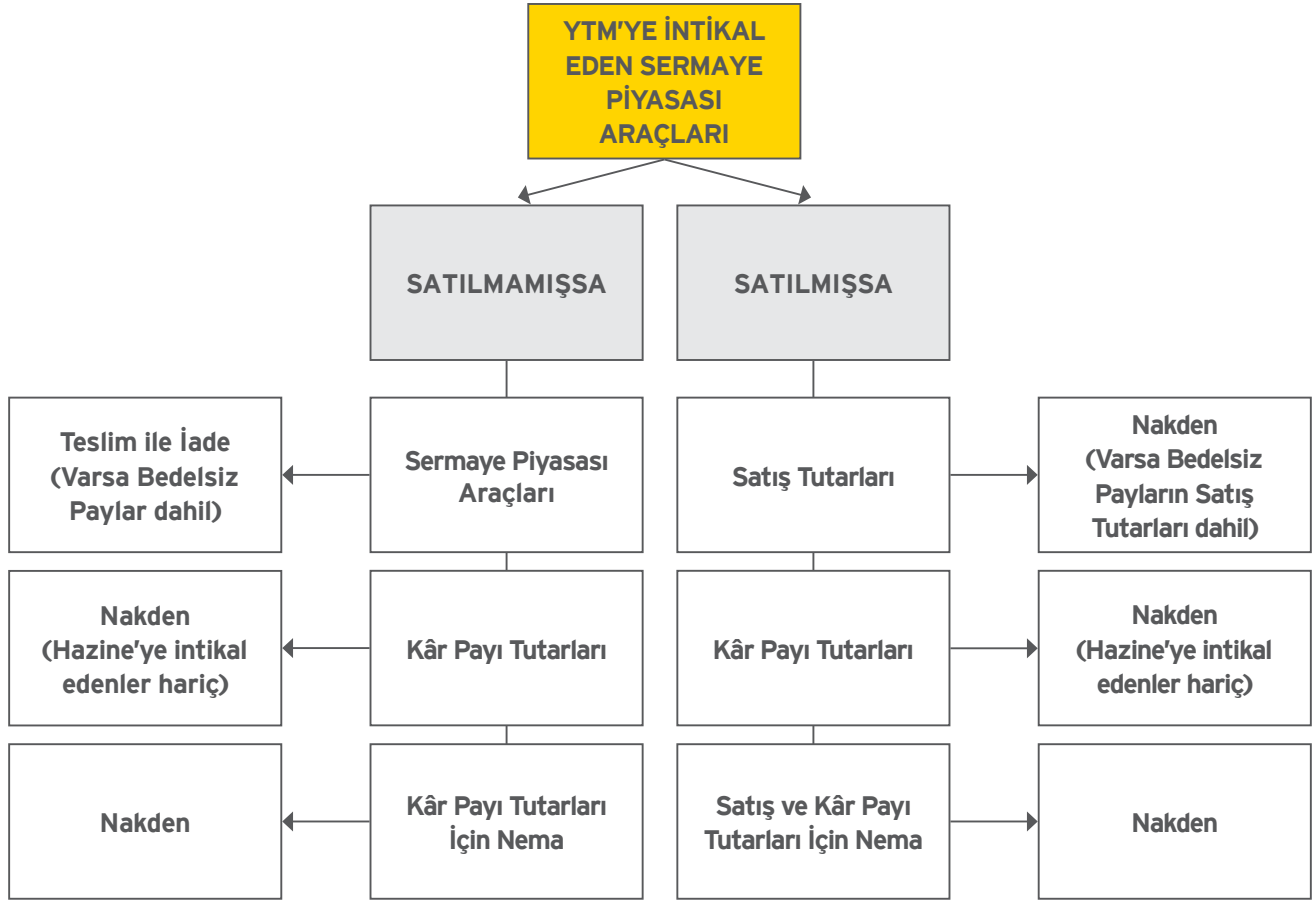
İlaveten, Anayasa Mahkemesi'nin iptal kararı akabinde, kaydileştirilen sermaye piyasası araçlarının kayden izlenmeye başlandığı tarihi izleyen yedinci yılın sonuna kadar teslim edilmeyen kısımlarının YTM'ye intikal etmesine dayanak Kanun hükmü kalmamıştır. Bu kapsamda, YTM tarafından, sebepsiz zenginleşme ve genel zamanasımı ilkeleri dikkate alınmak suretiyle hazırlanan; 07.09.2016 tarih ve 29824 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 6362 Sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 13. Maddesinin 4. Fıkrasının Kısmen İptali Üzerine Yatırımcı Tazmin Merkezi Tarafından Yatırımcılara Yapılacak Ödemelere İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik ("Yönetmelik") ile YTM'ye intikal eden sermaye piyasası araçlarının hak sahiplerine iadesine/ödenmesine ilişkin esaslar belirlenmiştir.

Mevcut düzenlemeler kapsamında, elinde fiziki pay ve yatırım fonu katılma belgesi bulunan hak sahiplerinin yapacağı işlemlerin ise iki aşamada incelenmesi mümkündür.

Buna göre; öncelikle hak sahipliğinin tespiti amacıyla, sahip olunan fiziki sermaye piyasası araçlarının ihraççı şirketlere teslim edilmesi gerekmektedir. Bunun üzerine, Teslim Tutanağı ve gerekli diğer belgelerle birlikte YTM'ye başvurulabilecektir. Bir başka ifade ile fiziki pay, kupon ve yatırım fonu katılma belgeleri İhraççı Şirkete/Kurucuya teslim edilecektir.

Sahip olduğu fiziki payı ve/veya yatırım fonu katılma belgesi kaybolan/zayı olan hak sahibinin ise İhraççı Şirkete/Kurucuya başvurmaksızın doğrudan YTM'ye başvurması gerekmektedir.

YTM'nin hak sahiplerine yapacağı ödeme ise aşağıdaki şekilde şematize edilebilecektir⁶.

Hak sahibi tarafından YTM'ye başvurmak için hak düşürücü sürenin, Yönetmelik'in yürürlük tarihinden itibaren 10 yıl olduğunu belirtmek faydalı olacaktır. Başka bir ifadeyle, hak sahibinin en geç 07.09.2026 tarihine kadar YTM'ye başvurması gerekmektedir.

Kaydileştirilmesine karar verilen sermaye piyasası araçlarının YTM'ye intikal eden kısımlarına ilişkin olarak hak sahiplerinin mülkiyet hakkı; Yönetmelik hükmü ile bu sefer de 10 yıllık bir zaman dilimi ile sınırlandırılmaktadır. Dolayısıyla, Anayasa Mahkemesi'nin iptal kararında yer alan gerekçelerin bir kez daha gündeme gelebileceği düşünülmektedir.

V. Sonuç

En basit şekliyle kaydileştirme, sermaye piyasası araçlarının, fiziki olarak kâğıt üzerine basılmasından vazgeçilmesi ve bu araçlara karşılık gelmek üzere elektronik ortamda kayıtlar oluşturulması olarak tanımlanabilmektedir.

Mevzuatımızda, 6362 sayılı SPKn'da kaydileştirmeye ilişkin düzenlemeler yer almakta olup söz konusu Kanun'un 13. maddesinin 4. fıkrasında yer alan hükmün, kayden izlenmeye başlandığı tarihi izleyen yedinci yılın sonuna kadar teslim edilmeyen sermaye piyasası araçlarının YTM'ye intikal edeceği ve üzerlerindeki sınırlı aynı hakların kendiliğinden sona ermiş

sayılacağı, ilaveten YTM'nin hesabına geçmesinden itibaren üç ay içinde satılacaklarına ilişkin kısmı, Anayasa Mahkemesi'nin 12.11.2015 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 22.10.2015 tarih ve E.2015/29, K.2015/95 sayılı kararıyla Anayasa'nın 13. ve 35. maddelerine aykırılık teşkil ettiği gerekçesiyle iptal edilmiştir.

Anayasa Mahkemesi'nin iptal kararı ile sermaye piyasası araçlarının kaydileştirilmesi sürecinde ortaya çıkan mülkiyet sorunu bir kez daha gündeme gelmiştir.

Nitekim, kayden izlenmeye başlandığı tarihi izleyen yedinci yılın sonuna kadar teslim edilmeyen sermaye piyasası araçlarının YTM'ye intikal ederek üzerlerindeki sınırlı aynı hakların kendiliğinden sona ermiş sayılması ve YTM'nin hesabına geçmesinden itibaren üç ay içinde satılacaklarına yönelik düzenlemenin kamu yararı ile bireysel yarar arasındaki dengeyi bozduğu ve anayasal güvence altına alınan mülkiyet hakkını ihlal ettiği düşünülmektedir.

Söz konusu iptal kararı ile iptale konu kanun hükmü, 12.11.2015 tarihinde yürürlükten kalkmıştır. Geline aşamada, kaydileştirilmesine karar verilen sermaye piyasası araçlarının teslim edilmeyen kısımları artık YTM'ye intikal etmeyecek ve teslim edilmeyen sermaye piyasası araçları "bilinmeyen ortak" hesabında izlenecektir.

⁶ Şemada belirtilenlere ilave olarak, hak sahipleri tarafından talep edilmesi ve bedellerinin ödenmesi halinde, varsa YTM tarafından kullanılan yeni pay alma hakları sonucu edinilen paylar veya bedellerinin de iade edilmesi gerekmektedir.

Mevcut durumda, kaydıleştirilmesine karar verilen sermaye piyasası araçlarının teslim edilmemesine karşılık herhangi bir yaptırım öngörülmemiştir. Bu durumun, sermaye piyasası araçlarının kaydıleştirme yoluyla elektronik ortamda kaydının tutulmasının temelini oluşturan meşru amaç ve temellere tam olarak ulaşılmasını engelleyeceği düşünülmektedir.

Nitekim kaydıleştirilmesine karar verilen sermaye piyasası araçlarının teslim edilmeyen kısımlarının artık YTM'ye intikal etmeyecek ve hak sahibi elinde kalmaya devam edecek olmasının, her ne kadar bireylerin mülkiyet hakkına yönelik koruma sağlamakta ise de kaydıleştirme ile kurulmak istenen sisteme zarar verdiği ve tam işleyen bir sistemin kurulmasına engel teşkil ederek kamu yararını zedelediği düşünülmektedir.

İlaveten, iptal kararı akabinde 26.04.2016 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 6704 sayılı Kanun ile 6362 sayılı SPKn'na geçici 10. madde eklenmiştir.

Söz konusu hüküm ile kayden izlenmeye başlandığı tarihi izleyen yedinci yılın sonuna kadar teslim edilmediği için mülkiyeti YTM'ye intikal etmiş olan sermaye piyasası araçlarının iadesine ve bu araçların satışlarının yapılmış olması hâlinde bunların bedellerinin ödenmesine ilişkin olarak hak sahiplerine YTM tarafından yapılacak ödemelerin usul ve esasları ile ihraççıların yükümlülüklerinin Kurulca belirleneceği düzenleme altına alınmıştır.

Görülebileceği üzere, Anayasa Mahkemesi'nin iptal kararı akabinde Kurul tarafından gerekli yasal düzenlemeler yapılmış ve kaydıleştirme sisteminin meşru temelleri yanı sıra bireylerin mülkiyet hakkını koruma yönünde adımlar atılmıştır. YTM tarafından başvuran hak sahiplerine iade/ödeme yapılmasına başlanmıştır.

İlaveten, Anayasa Mahkemesi'nin iptal kararı akabinde, kaydıleştirilen sermaye piyasası araçlarının kayden izlenmeye başlandığı tarihi izleyen yedinci yılın sonuna kadar teslim edilmeyen kısımlarının YTM'ye intikal etmesine dayanak Kanun hükmü kalmamıştır.

Bu kapsamda, YTM tarafından, sebepsiz zenginleşme ve genel zamaşıımı ilkeleri dikkate alınmak suretiyle hazırlanan Yönetmelik ile YTM'ye intikal eden sermaye piyasası araçlarının hak sahiplerine iadesine/ödenmesine ilişkin esaslar belirlenmiştir.

Hak sahibi tarafından YTM'ye başvurmak için hak düşürücü süre Yönetmelik'in yürürlük tarihinden itibaren 10 yıldır. Başka bir ifadeyle, hak sahibinin en geç 07.09.2026 tarihine kadar YTM'ye başvurması gerekmektedir. Bu noktada ise yine mülkiyet hakkı sorununun ortaya çıkabileceği düşünülmektedir.

Kaydıleştirilmesine karar verilen sermaye piyasası araçlarının YTM'ye intikal eden kısımlarına ilişkin olarak hak sahiplerinin mülkiyet hakkı; Yönetmelik hükmü ile bu sefer de 10 yıllık bir zaman dilimi ile sınırlandırılmaktadır. Dolayısıyla, Anayasa Mahkemesi'nin iptal kararında yer alan gerekçelerin bir kez daha gündeme gelmesinin mümkün olduğu değerlendirilmektedir.

Bu makalede yer alan açıklamalar, yazarının konu hakkındaki kişisel görüşünü yansıtmaktadır. Makaledeki bilgi ve açıklamalardan dolayı EY ve/veya Kuzey YMM ve Bağımsız Denetim A.Ş.'ye sorumluluk iddiasında bulunulamaz. Mevzuatın sık değiştirilen ve farklı anlayışlarla yorumlanabilen yapısı nedeniyle, herhangi bir konuda uygulama yapılmadan önce konunun uzmanlarından profesyonel yardım alınmasını tavsiye ederiz.

Increase in tax risk environment at global level and its impacts on Turkey and tax risk & controversy management in Turkey

The results of EY's global 2017 Tax Risk and Controversy Survey that has been conducted with the participation of 901 tax and finance executives in 69 jurisdictions indicates that the enhanced transparency measures and new reporting requirements, many brought about by the Base Erosion and Profit Shifting ("BEPS") project of the Organisation for Economic Co-operation and Development ("OECD"), digitalization in tax applications besides the political uncertainty have created a host of new risks and the task of managing tax risk and controversies is more difficult than ever.

In this Article, it is aimed to provide information regarding tax risk increasing globally within the scope of the mentioned Survey as well as the impacts of this risky environment in Turkey and to provide our evaluations regarding the actions required to be taken by the multinational companies resident in Turkey in respect of the tax risk and controversy management.

Dematerialization of capital markets instruments and property right issue

Under Capital Markets Law no. 6362 ("CML no. 6362") capital markets instruments are defined as securities and derivative instruments as well as other capital market instruments designated in this context by Capital Markets Board of Turkey ("the Board") including investment contracts.

In the simplest way, dematerialization can be defined as renouncing from printing capital markets instruments with certificates and to create records electronically corresponding to these instruments.

Pertaining to our legislation, regulations on dematerialization are stated under CMC no. 6362. Within the scope of the Article 13/4 of the Law it is provided that; capital markets instruments, which are not delivered until the end of the seventh year following the date when they started to be monitored on records, shall be transferred to the Investment Compensation Center ("ICC") and the limited real rights on them shall be automatically regarded as terminated and they shall be sold within three months starting from the date when they have been transferred to the accounts of ICC. On the other hand, this part of the Article annulled through the decision of Constitutional Court no. E.2015/29, K.2015/95 that is published in the Official Gazette dated November 12, 2015 and no. 29530, on the grounds that the mentioned part of the Article constitutes opposition with the Articles 13 and 35 of Turkish Constitution.

With the annulment decision of the Constitutional Court, the property right issue regarding the dematerialization of capital markets instruments came up.

Hence, it is thought that the regulation stating; capital markets instruments which are not delivered until the end of the seventh year following the date when they started to be monitored on records shall be transferred to the ICC and the limited real rights on them shall be automatically regarded as terminated and they shall be sold within three months starting from the date when they have been transferred to the accounts of ICC, violates the property right which is under constitutional guarantee and violates the balance between public and personal interests.

With the annulment decision, the regulation was abolished as of November 12, 2015. In the current situation, capital markets instruments which are not delivered following the date when they started to be monitored on records shall not be transferred to the ICC and capital markets instruments which are not delivered shall be recorded and followed under "unknown shareholder" account.

Currently, there is no sanction applied against not delivering the capital markets instruments which are decided to be dematerialized. We are of the opinion that this situation will interfere justified means and principles constituting the basis of dematerialization system of capital markets instruments.

Hence, although not transferring capital markets instruments, which are decided to be dematerialized, to the ICC and the aspect that they will continue to remain in the possession of the beneficiary, ensures protection regarding personal property right; it is thought that this situation damages the system that is planned to be established with dematerialization and injures public interests by constituting obstacles for forming a system in full performance.

Additionally, following the annulment decision, with the Law no. 6704, published in the Official Gazette dated April 26, 2016 and no. 29695, temporary Article 10 is added to CML no. 6362.

Within the aforementioned article, it is stated that the procedures and principles regarding the return of the capital markets instruments that are transferred to ICC as they are not delivered until the end of seventh year following the date they were decided to be monitored on records and payment of them in case they have been subject to sale by ICC, shall be determined by the Board.

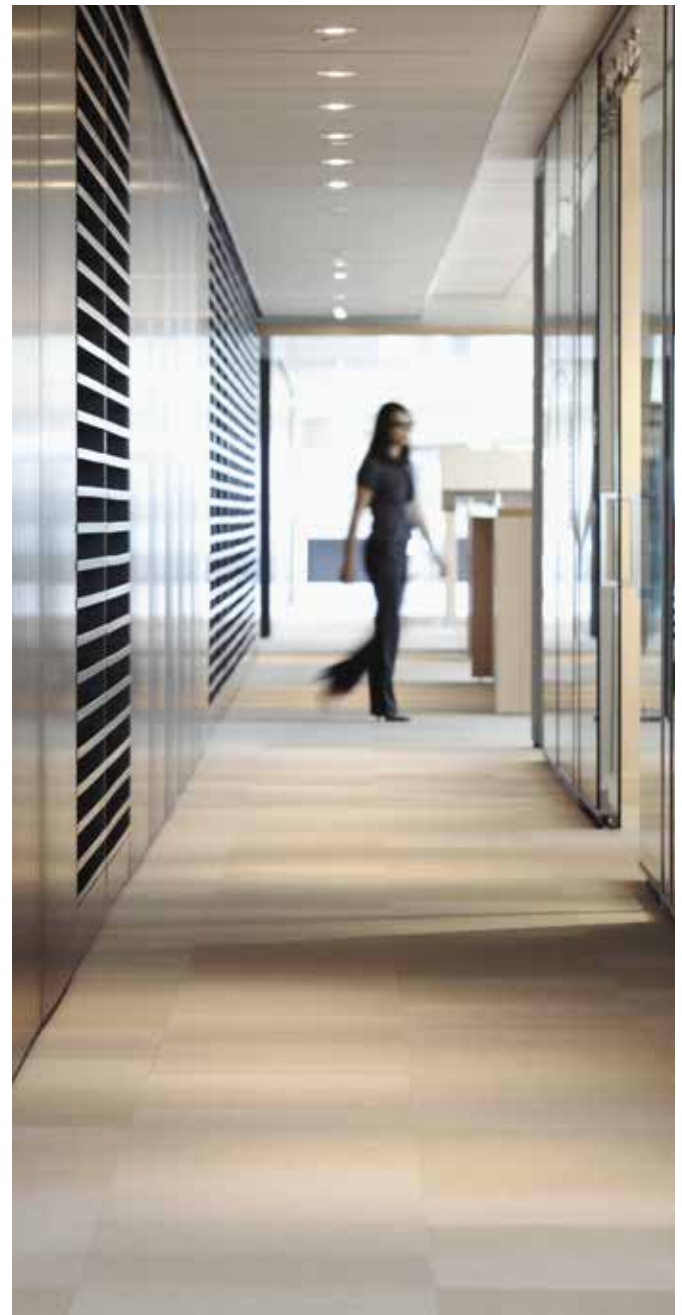
As seen, required legal regulations are set forth by the Board following the annulment decision of Constitutional Court and progress on securing personal property rights beside the justified basis of dematerialization system are ensured. Return/payment process to beneficiaries by ICC is started.

Additionally, following the annulment decision of Constitutional Court, legal basis for transfer of the capital markets instruments, which are dematerialized but not delivered until the end of seventh year following the date they were decided to be monitored on records, to ICC is removed.

Within this scope, through the Regulation prepared by ICC considering unjust enrichments and general lapse of time provisions, provisions on procedures and principles regarding the return/payment of capital markets instruments transferred to ICC are asserted.

As per the mentioned Regulation, 10 years' time period is provided for beneficiaries as lapse of time in order to apply ICC. Accordingly, beneficiaries shall apply to ICC until September 07, 2026. At this point, we are of the opinion that the problem regarding the property right may arise again.

Hence, this time the Regulation is restricting the personal property right regarding the capital markets instruments that are transferred to ICC with a 10 years' time period. Therefore, there is a possibility that the reasoning existing in the Constitutional Court decision may rise up once again.

Explanations in this article reflect the writer's personal view on the matter. EY and/or Kuzey YMM ve Bağımsız Denetim A.Ş. disclaim any responsibility in respect of the information and explanations in the article. Please be advised to first receive professional assistance from the related experts before initiating an application regarding a specific matter, since the legislation is changed frequently and is open to different interpretations.

Temmuz ayı "Gümrükte Gündem"i belirleyen önemli konulardan biri, 30 Haziran 2017 tarihinde yayınlanan 2017/7 sayılı Genelge ile zorunlu olarak başlatılan, ihracatta e-fatura uygulamasına ilişkin yapılan açıklamalar olmuştur. Buna göre, e-fatura işlem akışında meydana gelen aksaklıklar sebebiyle faturanın elektronik olarak zamanında düzenlenmesi mümkün olmayan durumlarda kâğıt faturanın düzenlenebilmesi mümkün kılınmış olup, kâğıt ortamında düzenlenecek olan faturalara ilişkin yapılması gereken işlemler yayımlanan yazılarda açıklığa kavuşturulmuştur.

Bunlara ilaveten, 15 Ağustos 2017 tarihi itibarıyla OKSB'ye ilişkin yürürlüğe girecek olan düzenlemeler öne çıkan bir diğer konu olmuştur. Bu kapsamda, 15 Ağustos 2017 tarihi itibarıyla "mavi hat" kavramı uygulaması sona erecek olup, götürü teminat benzeri olanakları kullanmaya hak kazanabilmek için, bu tarih itibarıyla onaylanmış olan bir OKSB veya Gümrük İşlemlerinin Kolaylaştırılması Yönetmeliği uyarınca YYS almaya hak kazanmış olunması gerekmektedir.

Bazı eşyalara ilişkin ithalatta indirilen gümrük vergisi (GV) ile yine bazı eşyaların ithalatına getirilen ilave gümrük vergisi (İGV) gibi gündemi belirleyen belli başlı diğer konulara aşağıda yer verilmiştir:

1. Türkiye Radyo-Televizyon (TRT) Kurumu Gelirleri Kanunu'nda bazı değişiklikler yapıldı.

1 Temmuz 2017 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 7033 sayılı Sanayinin Geliştirilmesi ve Üretimin Desteklenmesi Amacıyla Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile bazı kanun ve KHK'larda değişiklikler yapılarak, Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Söz konusu Kanun'da, Türkiye Radyo-Televizyon Gelirleri Kanunu'na göre TRT Kurumu'na, bir defaya mahsus olmak üzere KDV matrahı üzerinden bandrol ücreti tahsil edilen eşyalar listesine aşağıda yer verilen oranlar eklenmiştir.

Eşya Tanımı	TRT Bandrol
Cep Telefonları	%6
Bilgisayarlar ve tablet bilgisayarları	%2
Kara Taşıtları	%0,4
Diğer Taşıtlar	%0,01
Televizyon Alıcıları (uydu alıcıları, set üstü medya kutuları dâhil)	%10
Yukarıda sayılan cihazların dışında kalan ve görsel ve/veya işitsel yayınları alabilen her türlü cihazlar	%10

Ayrıca, bandrol ücreti talep edilen cihaz tanımı; "İlave bir yazılım veya donanım desteği olsun veya olmasın doğrudan, internet üzerinden veya başka bir yolla her türlü görsel ve/veya işitsel yayınları alabilen" şeklinde genişletilmiştir.

Bunlara ek olarak, cihazların bandrolsüz veya etiketsiz satışını yapan imalatçı veya ithalatçıya verilen cihazın satış bedeli kadar olan idarî para cezası, hesaplanan TRT bandrol ücretinin iki katı olacak biçimde güncellenmiştir.

2. Dolaşım ve menşe ispat belgelerinde kaşe uygulaması başladı.

9 Temmuz 2017 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan aşağıdaki Bakanlar Kurulu Kararları ve Yönetmeliklerde yapılan değişiklik ile A.TR, EUR.1, EUR.MED dolaşım belgeleri ve Menşe İspat Belgesinin düzenlenmesine ilişkin esasların belirlendiği maddelerde geçen imza ve mühür şartlarına kaşe ibaresi eklenmiştir. Buna göre, ilgili belgelerin vize işleminde idare mührünün yerine kaşenin de kullanılabilmesi; buna ek olarak işlemi gerçekleştiren görevliye ait kaşenin de basılarak vize işleminin tamamlanacağı belirtilmiştir.

Değişiklik yapılan Kararlar ve Yönetmelikler:

- ▶ 2017/10340 sayılı Türkiye ile Avrupa Topluluğu Arasında Oluşturulan Gümrük Birliğinin Uygulanmasına İlişkin Esaslar Hakkında Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar
- ▶ 2017/10346 sayılı Türkiye Tarafından Tek Taraf Olarak Tanınan Tercihli Rejim Uygulamalarından Yararlanacak Eşyanın Menşeinin Tespitine İlişkin Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar
- ▶ 2017/10347 sayılı Genelleştirilmiş Tercihler Sistemi Kapsamında Tercihli Rejimde Yararlanacak Eşyanın Menşeinin Tespitine İlişkin Kararda Değişiklik Yapılması Hakkında Karar
- ▶ Batı Balkan Menşe Kümülyasyon Sistemi Kapsamı Ticarete Eşyanın Tercihli Menşeinin Tespiti Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- ▶ D-8 Üyesi Devletler Arasında Tercihli Ticaret Anlaşması Çerçevesindeki Ticarete Eşyanın Tercihli Menşeinin Tespiti Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- ▶ İki Taraf Olarak Menşe Kümülyasyon Sistemi Kapsamı Ticarete Eşyanın Tercihli Menşeinin Tespiti Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- ▶ Pan Avrupa Akdeniz Menşe Kümülyasyon Sistemi Kapsamı Ticarete Eşyanın Tercihli Menşeinin Tespiti Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- ▶ Türkiye Cumhuriyeti ile İran İslam Cumhuriyeti Arasında Tercihli Ticaret Anlaşması Çerçevesindeki Ticarete Eşyanın Tercihli Menşeinin Tespiti Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- ▶ Türkiye Cumhuriyeti ile Morityus Cumhuriyeti Arasında Serbest Ticaret Anlaşması Çerçevesindeki Ticarete Eşyanın Tercihli Menşeinin Tespiti Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- ▶ Türkiye - Malezya Serbest Ticaret Anlaşması Çerçevesindeki Ticarete Eşyanın Tercihli Menşeinin Tespiti Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- ▶ Türkiye - Moldova Serbest Ticaret Anlaşması Çerçevesindeki Ticarete Eşyanın Tercihli Menşeinin Tespiti Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- ▶ Türkiye - Şili Serbest Ticaret Anlaşması Çerçevesindeki Menşe Kümülyasyon Sistemi Kapsamı Ticarete Eşyanın Tercihli Menşeinin Tespiti Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- ▶ Türkiye Tarafından Tanınan Genelleştirilmiş Tercihler Sistemi Kapsamında Yapılacak İhracatta Düzenlenecek EUR.1 Dolaşım Belgesi ve Fatura Beyanına İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

3. Zorunlu e-fatura uygulamasına ilişkin meydana gelen sorunlara yönelik yazı yayımlandı.

Risk Yönetimi ve Kontrol Genel Müdürlüğü'nün 5 Temmuz 2017 tarihinde yayımlanan 26271092 sayılı yazısı ile e-fatura uygulamasına ilişkin olarak Bakanlığa intikal eden bir takım sorunlara istinaden, tesis edilmesi gereken işlemler açıklanmıştır.

Söz konusu yazı ile e-fatura uygulaması sırasında, gerek mükellefin kendi sisteminde gerekse uygulamada arıza ya da kesinti meydana gelmesi durumunda kâğıt fatura düzenlenmesi mümkün kılınmıştır. Böyle bir durumda, başvuru süresi 2 saati aşmasına rağmen tamamlanmayan işlemler için başka bir belge aranmaksızın, firma beyanı sonucu 2017/7 sayılı Genelge'nin 8'inci maddesi çerçevesinde kâğıt fatura düzenlenebilmektedir.

Ayrıca, kâğıt ortamında düzenlenen faturalar "0100" belge kodu seçilerek gümrük beyannamesinin ekinde beyan edilebilir. Bunun yanında, e-Fatura Portalı'nda işlem ve sorgulama yapılabilmesi için "E-Fatura İşlem" ve "E-Fatura Sorgulama" olarak iki ayrı profil oluşturulmuştur.

Diğer yandan, başvuru sırasında "E-Fatura İşlem" profili için yapılacak başvurularda, 2017/7 sayılı Genelge eki Ek 1'de yer alan formun, "E-Fatura Sorgulama" profili için yapılacak başvurularda da Ek 2'de yer alan formun aranması gerekmekte olup başkaca bir belge aranmayacağı belirtilmiştir.

4. İhracatta e-fatura uygulamasında karşılaşılan sorunlara ilişkin bir yazı daha yayımlandı.

Risk Yönetimi ve Kontrol Genel Müdürlüğü'nün 10 Temmuz 2017 tarihli yazısı ile E-Fatura Uygulamasında yaşanabilecek teknik sorunlara ilişkin açıklama yapılmıştır. Buna göre;

Bakanlığın E-fatura Portalı'na giriş yapılabilmesi için alınması gereken yetkiler ile ilgili olarak başvuru süresi 2 saati aşmasına rağmen e-fatura süreci tamamlanamayan işlemler için başkaca bir belge aranmaksızın, firmaların beyanı doğrultusunda kâğıt ortamında düzenlenen ve 0100 kodu ile beyan edilen faturalarla işlem yapılması gerektiği bildirilmiştir.

Bu kapsamda bazı gümrük idarelerinde kağıt ortamında düzenlenen faturaların ne olduğuna ilişkin tereddüt hasıl olduğu anlaşılmış olup, Gelir İdaresi Başkanlığı veya Gümrük ve Ticaret Bakanlığı sistemlerinde bir sorun yaşandığında (1210 ya da 1220 kodu alındığında), e-faturaların kağıt çıktıları ile işlem tesis edilmesi gerektiği belirtilmiştir.

5. Dahilde İşleme Rejimi (DİR) kapsamında Telafi Edici Vergi'ye (TEV) konu eşyada nihai kullanım şartı bulunanlara ilişkin yazı yayımlandı.

Gümrük Genel Müdürlüğü tarafından yayımlanan önceki yazılarda;

- ▶ DİİB ihracat taahhüdü kapatılmayan durumlarda, beyan edilen gümrük vergileri ve uygulanması gereken gümrük vergileri arasında oluşan fark üzerinden teminat alınması gerektiği,
- ▶ DİİB kapsamı taahhütün gerçekleşerek kapatıldığı durumlarda ek teminat aranmaması,
- ▶ DİR kapsamında nihai kullanıma konu eşyanın ihracından vazgeçilip Serbest Dolaşıma Giriş (SDG) rejimine tabi tutulduğu durumda gümrük vergilerinin tahsil edilmesi,
- ▶ Nihai kullanıma tabi GTİP'lerin DİR kapsamında ithalatında, DİR şartlı muafiyet sistemi kapsamında getirilen eşya için, Gümrük Kanun'unun 194'üncü maddesi uyarınca bir gümrük yükümlülüğü doğması hali hariç bu kısım hükümleri uygulanmaması

konularına açıklama getirilmiştir. Bunlara ilaveten, 13.03.2014 tarihli 2014/4 sayılı Genelge ile DİR kapsamı nihai kullanım uygulaması TEV şartına bağlanırken; 05.07.2017 tarihli ve 26185175 sayılı Gümrükler Genel Müdürlüğü tarafından yayımlanan yazı gereğince, DİR şartlı muafiyet sistemi kapsamındaki eşya için, TEV doğmuş olması halinde 2014/4 sayılı Genelge hükümleri, TEV doğmamış olması halinde, Gümrük Kanunu'nun 234/2'nci maddesi çerçevesinde işlem yapılması gerektiği açıklanmıştır.

6. Onaylanmış Kişi Statüsü'ne ilişkin 15.08.2017 tarihi itibarıyla yürürlüğe girecek olan yeni düzenlemeler:

Onaylanmış Kişi Statüsüne İlişkin Gümrük Genel Tebliği'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ'in (Seri No: 4) 23 Kasım 2016 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanması ile 15 Ağustos 2017 tarihi itibarıyla birtakım değişikliklerin yürürlüğe girmesi planlanmıştır.

Belirtilen düzenlemenin öncelikle belge sınıfı bazında tanınan kolaylaştırmalara ilişkin ayrımı ortadan kaldırılarak tüm OKSB'lerin tek çatı altında toplanmasını sağlaması beklenmektedir.

Bu bağlamda, 15 Ağustos 2017 tarihinden itibaren, A ve B sınıfı Onaylanmış Kişi Statü Belgesi'nin (OKSB) geçerliliği sona erecek olup, bu tarihten önce düzenlenmiş ve geçerli olan tüm C sınıfı belgelerin, mevcut belgenin geçerlilik süresi sonuna kadar geçerli olmak üzere "OKSB" olarak değiştirilmesi öngörülmektedir.

A ve B sınıfı OKSB sahibi firmaların bu tarih itibarıyla özellikle ithalatta götürü teminat hakkından yararlanmak istemeleri halinde, götürü teminat yetkisini de kapsayacak şekilde 15 Ağustos 2017 tarihi itibarıyla geçerli bir OKSB veya Gümrük İşlemlerinin Kolaylaştırılması Yönetmeliği uyarınca YYS almaya hak kazanmış olmaları gerekmektedir.

Bu itibarla, belge sahibi Onaylanmış Kişi Statüsü sahipleri 15.08.2017 tarihi itibarıyla aşağıdaki haklara sahip olacaktır:

- ▶ Adlarına düzenlenen statü belgesi kapsamında belgelerinin geçerlilik süresi boyunca; eksik beyan usulü, kısmi teminat uygulaması ile "1000" rejim kodlu ihracat beyannameleri için yapılacak risk analizi sonuçlarına göre mavi hattan yararlanabilme,
- ▶ Bahse konu Tebliğin 42/A maddesinin birinci fıkrasında belirlenen koşulları sağlamaları ve talep edilmesi halinde; (i) Gümrük beyannamesi kapsamı ithalat ve ihracat eşyası için, bu koşulları sağlamayan statü belgesi sahiplerine göre daha az muayeneye tabi tutulabilme, (ii) Statü belgesi sahipleri adına tescil edilmiş olan ve "1000" dışında kalan rejim kodlu ihracat beyannameleri için yapılacak risk analizi sonuçlarına göre mavi hattan yararlanabilme,
- ▶ Talep etmeleri halinde götürü teminat yetkisi,
- ▶ Talep etmeleri ve 54 üncü maddenin ikinci fıkrasında belirlenen koşulu sağlamaları halinde A.TR düzenleme ve vize etme yetkisi,
- ▶ Tahlile tabi bazı eşyanın tahlil sonucu alınmadan teslimi,
- ▶ Tahlile tabi bazı eşya için 6 aylık tahlil raporu kullanımı,
- ▶ Eşya özelliğine bağlı olmadan taşıt üstü uygulaması.

Yukarıda ifade edildiği üzere, ithalatta mavi hat uygulaması 15.08.2017 tarihi itibarıyla sona erecek olup, bu tarihten sonra ithalatta "Beyanın Kontrol Türüne İlişkin Kolaylaştırmalar" kapsamında OKSB sahibi firmaların eşyaları 42/A maddesinin birinci fıkrasında belirlenen koşulların sağlanması halinde diğer statü sahibi firmalara nazaran daha az muayeneye tabi tutulabilecektir. Ancak bu uygulamanın nasıl işleyeceğini zaman içinde hep birlikte gözlemleyeceğiz.

Bu hususlar çerçevesinde 15.08.2017 tarihi itibarıyla Gümrük İşlemlerinin Kolaylaştırılması Yönetmeliği uyarınca Yetkilendirilmiş Yükümlü Sertifikası alamayacak A ve B sınıfı Onaylanmış Kişi Statü Belgesine sahip firmaların herhangi bir mağduriyet yaşamaması adına anılan Tebliğ uyarınca Onaylanmış Kişi Statü Belgesi müracaatında bulunmalarını tavsiye etmekteyiz.

7. Yeni Onaylanmış Kişi Statü Belgesi başvuru sürecine ilişkin tasarruflu yazı yayımlandı.

Risk Yönetimi ve Kontrol Genel Müdürlüğü tarafından 52856264/106.01.01 sayılı "Onaylanmış Kişi Statü Belgesi Başvuruları" başlıklı tasarruflu yazı yayımlandı. Söz konusu yazıda, onaylanmış kişi statüsüne ilişkin A, B ve C sınıfı ayrımının 15/08/2017 tarihinden itibaren geçerli olacak şekilde kaldırılması ve yeni OKSB için yapılacak başvurularının da bu tarih itibarıyla yapılması gerektiğinden hareketle, yetkili bölge müdürlüklerinde aşırı iş yoğunluğuna sebep olabileceği öngörülerek; bu başvuruların 15/08/2017 tarihinden önce yapılabileceği ve gerekli değerlendirmelerin yapılması neticesinde uygun görülen başvurular için 15.08.1017 tarihinde OKSB düzenleneceği belirtilmiştir.

8. Motosiklet, bisiklet ve bunların lastik, tekerlek, jant gibi aksam parçalarının ithalatında ilave gümrük vergisi (İGV) getirildi.

28.07.2017 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 2017/10476 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kauçuktan iç lastik, tekerlekler ve bunların aksam, parça ve aksesuarı, motosikletler ve bunların aksam, parça ve aksesuarı, bisiklet gibi ekli tabloda GTİP'leri ve isimleri yer alan ürünlerin ithalatında ilave gümrük vergisi alınmasına karar verilmiştir.

Bahse konu İGV; AB Üyesi Ülkeler, EFTA Üyesi Ülkeler, İsrail, Makedonya, Bosna-Hersek, Fas, Batı Şeria ve Gazze Şeridi, Tunus, Mısır, Gürcistan, Arnavutluk, Ürdün, Şili, Sırbistan, Karadağ, Kosova, Moldova, Güney Kore, Morityus ve Malezya için %0, diğer ülkeler için Karar'a ekli tabloda belirtilen oranlarda uygulanacaktır.

Ayrıca Karar'a ekli tabloda yer alan ve A.TR dolaşım belgesi eşliğinde ithal edilen Avrupa Birliği ve Türk menşeli olmayan eşyadan "Diğer Ülkeler" sütununda belirtilen oran üzerinden ilave gümrük vergisi alınacağı belirtilmiştir. Ancak, Türkiye'nin taraf olduğu serbest ticaret anlaşmaları çerçevesinde bir çapraz menşe kümülasyon sistemine dahil ülkeler menşeli eşyadan tercihli menşenin tevsiki halinde ilave gümrük vergisi alınmayacaktır.

Diğer yandan, Karar'ın geçici 1'inci maddesi kapsamında Karar'ın yayımı tarihinden önce Türkiye'ye sevk edilmek üzere bir taşıma belgesi düzenlenerek yüklemesi yapılmış olan eşyanın bu Karar'ın yayımı tarihinden itibaren en geç 45 gün içerisinde ithalatına ilişkin gümrük beyannamesinin tescili veya özet beyanının verilmesi halinde, bu Karar hükümleri uygulanmayacaktır.

Bu Karar, yayımı tarihinde (28 Temmuz 2017) yürürlüğe girmiştir.

9. Demir veya alaşımsız çelikten çubukların gümrük vergisi oranı %10'a indirildi.

28.07.2017 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 2017/10439 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile 7214.20 tarife pozisyonunda bulunan demir veya alaşımsız çelikten çubuklar eşyasının gümrük vergisi oranlarında değişiklik yapılmıştır.

Yapılan değişiklikle; En Az Gelişmiş Ülkeler, Özel Teşvik Düzenlemelerinden Yararlanacak Ülkeler, Gelişme Yolundaki Ülkeler ve Diğer Ülkeler için uygulanmakta olan vergi oranı % 30'dan, % 10'a indirilmiştir.

Değişiklik yapılan ürünlere ilişkin detaylı bilgi ve yeni ve eski vergi oranları aşağıdaki tabloda belirtilmiştir.

GTİP	Eşya	Eski GV Oranı (%)					Yeni GV Oranı (%)				
		TVO	G. Kore	Mlzy.	EAGÜ, ÖTDÜ, GYÜ	DÜ	TVO	G. Kore	Mlzy.	EAGÜ, ÖTDÜ, GYÜ	DÜ
7214.20.00.00.11	Enine kesiti 6-8 mm. (8 dahil) ye kadar olan yuvarlak çubuklar	0	5,6	10	30	30	0	5,6	10	10	10
7214.20.00.00.12	Enine kesiti 8-10 mm. (10 dahil) ye kadar olan yuvarlak çubuklar	0	5,6	10	30	30	0	5,6	10	10	10
7214.20.00.00.13	Enine kesiti 10-26 mm. (26 dahil) ye kadar olan yuvarlak çubuklar	0	5,6	10	30	30	0	5,6	10	10	10
7214.20.00.00.14	Enine kesiti 26 mm. den fazla olan yuvarlak çubuklar	0	5,6	10	30	30	0	5,6	10	10	10
7214.20.00.00.15	Dört köşeli çubuklar	0	5,6	10	30	30	0	5,6	10	10	10
7214.20.00.00.16	Altı köşeli çubuklar	0	5,6	10	30	30	0	5,6	10	10	10
7214.20.00.00.19	Diğer köşeli çubuklar	0	5,6	10	30	30	0	5,6	10	10	10

Bu Karar, yayımı tarihinde (28 Temmuz 2017) yürürlüğe girmiştir.

Ekonomi Yorumları

Levent Topçu
Çağdaş Gündüz
Onur Yıldız
Deniz Ünal

Türkiye ekonomisi

- **Yılın ilk yarısında bütçe 25,2 milyar TL açık verdi:** Temmuz ayında açıklanan bütçe dengesi verilerine göre yılın ilk yarısında bütçe 25,2 milyar TL açık verdi. Bütçe açığındaki artışta teşvikler nedeniyle ertelenen bazı vergi tahsilatlarının etkili olduğu belirtiliyor. Diğer taraftan, son zamanlarda dikkat çekici boyuta ulaşan bütçe harcamalarındaki artış beraberinde iç borçlanma oranlarının da artışını getiriyor. İç borç çevirme oranı uzun yıllar sonra ilk kez 2017'nin ilk yarısında % 114'e çıktı. Yılın tamamı için planlanan 47 milyar TL'lik borçlanmanın 45 milyar TL'si şimdiden yapıldı. Mevcut eğilime bakıldığında, Başbakan Yardımcısı Mehmet Şimşek'in de basına açıkladığı gibi, yıllık borçlanma limitinin büyük ihtimalle yasa ile artırılması gerekecek.
- **KDV Kanunu yeniden yazılıyor:** Maliye Bakanı Naci Ağbal yaptığı açıklamalarda, KDV'ye ilişkin yeni düzenlemede hedef olarak 2018'i belirlediklerini, düzenlemeyle vergi oranlarında artış değil azalma gerçekleşeceğini ifade etti. Söz konusu değişiklikte örnek alınacak İngiltere modeli için, Maliye Bakanlığı'na mensup bir çalışma ekibinin İngiltere'de konu ile ilgili araştırma yaptığı açıklandı. Bakan Ağbal, mevcut KDV sisteminin ciddi bir dokümantasyon, defter ve beyanname yükü doğurduğunu, yeni gelecek sistemde ise hem beyan sürecinde hem de iade sürecindeki bu bürokratik engellerin ortadan kaldırılacağını belirtti.
- **Hububat ithalatına imkân sağlayan karar yürürlüğe girdi:** Toprak Mahsulleri Ofisi'ne (TMO), ilgili bakanlıkların uygun görüşü ve görevlendirme kararını almadan hububat ithalatı yapma imkânı tanıyan karar Resmi Gazete'de yayımlandı. İlgili Bakanlar Kurulu Kararı'na göre TMO, kendi belirlediği zamanlarda peşin veya kredili olarak hububat ithalatı yapabilecek. Söz konusu Bakanlar Kurulu Kararı'ndan önce, TMO, ithalat için Hazine Müsteşarlığı'nın bağlı bulunduğu bakanlığın ve Maliye Bakanlığı'nın uygun görüşü üzerine Tarım Bakanlığı'nca görevlendiriliyordu.

Bankacılık ve sermaye piyasaları

- **Bankaların özkaynak ve likidite oranlarının hesaplaması değişti:** Önceki düzenlemede 5 yıl içinde elden çıkartılamayan gayrimenkuller sermayeden düşülüyordu, yeni düzenleme ile bu tip varlıklar sermaye içinde tutulmaya devam edilecek. Yani, bankaların ödenmeyen kredilerden dolayı el koydukları ve 5 yıl içinde satamadıkları gayrimenkuller sermayenin bir parçası olacak ve sermaye oranlarını çok az da olsa destekleyecek. Diğer taraftan, bankaların Merkez Bankası'nda tuttıkları zorunlu karşılıklar % 100 oranında likit varlık sayılacak. Böylelikle bankaların likidite oranları desteklenerek faizlerin düşürülmesi amaçlanıyor.

Merkez bankaları ve para politikası

- **FED'den değişiklik yok:** Bu yıl bilanço küçültmesine başlaması planlanan FED Temmuz ayında faizlerde bir değişikliğe gitmedi ve % 1-1,25 bandında sabit tuttu. İstihdam oranında biraz yavaşlama ve çekirdek enflasyonun ise % 2 hedefinin altında bulunması faiz kararını etkileyen faktörler olarak açıklandı. Bilanço küçültmesinin ise planlanan şekilde yakında başlaması öngörülmüyor. Bu sürecin dünya finans sistemine nasıl bir etki yaratacağı merak konusu. Tarihte böyle bir durum ilk olacağı için sonuçları tahmin edilemiyor. Şu aşamada, Eylül ayında küçültme planının açıklanması bekleniyor, Aralık ayında ise FED faizinde yeni bir artış olası görünüyor.

Gelişmekte olan ülkeler

- **Yunanistan borçlanma piyasasına döndü:** Geçen ay bahsettiğimiz Yunanistan'daki IMF ve kreditorlerin anlaşma konusu bu ay meyvesini verdi. IMF'nin 1,8 milyar dolarlık ve Avrupa Birliği maliye bakanlarının 9,9 milyar dolarlık krediye onay vermeleri sonrasında iyileşen beklentiler sonucunda Yunanistan 3 yıl aradan sonra borçlanabilmek için piyasaya döndü. 5 yıllık tahvillere yoğun talep oldu ve ülke piyasadan 3,5 milyar dolar tutarında borçlanabildi.

Trump sınır vergisinden vazgeçti

ABD Başkanı Donald Trump'ın en önemli seçim vaatlerinden biri olan "sınır vergisi" uygulamasında geri adım atıldı. Trump yönetimi ve Kongre'deki Cumhuriyetçi liderler, vergi sisteminde kapsamlı bir reform yapılabilmesi yönünde ilerleme kaydedebilmek için sınır vergisi düzenlemesinden vazgeçildiğini açıkladılar. Çok uluslu şirketlerin üretim faaliyetlerini ABD'ye taşıması esasına dayanan sınır vergisi uygulaması, Cumhuriyetçiler'in kendi aralarında da görüş ayrılıklarına neden oluyordu.

Beyaz Saray ekonomi ekibi ve Kongre'deki görüşmecilerin kararları ilgili olarak yayınladıkları ortak bildiriye, "Sınır vergisinin büyümeyi destekleyen taraflarını değerlendirdik, ancak çok fazla sayıda 'bilinmeyen' içerdiğinden ve kapsamlı bir vergi reformu için ilerleme kaydedebilmek adına bir kenara bırakmaya karar verdik" denildi. Sınır vergisi Trump'ın bir topluluğa hitap ettiği her yerde dilinden düşürmediği "Buy American, Hire American" (Amerikan malı al, Amerikalı çalıştır) sözünün özünü oluşturuyordu. Trump, göreve geldiği ilk aylarda çok sayıda dev şirketin üst kademe yöneticileriyle bir araya gelerek imalatlarını ABD'ye taşımalarını görüşmüştü. Trump, seçim kampanyası sırasında Meksika ve Çin'den giren ürünlere yüksek oranda sınır vergisi uygulanacağını da belirtmişti.

Vergidegundem.com web sitemizde yılın ilk haftalarında yayınlanan yazımızda bizim de dikkat çektiğimiz konulardan biri "sınır vergisinin tasarısı içerisindeki rolü"ydü. Burada sınır vergisi yoluyla oluşacak "yeni gelir kalemi"nden söz etmiştik. Sınır vergisi düzenlemesinden vazgeçildiğinin açıklanmasından ardından yapılan en son yorumlar, "Eğer uygulansaydı sınır vergisi 1 trilyon dolar dolayında ek kaynak sağlayacak ve bu sayede ulusal açık yükselmeden kurumlar vergisini düşürmek mümkün olacaktı." şeklinde. Yeni bir gelir kaynağının sağlanamadığı bir ortamda; vergi kanunlarında, bütçe açıkları oluşturmayan, kalıcı değişiklikler yapabilmek zorlaşacak. Yani bizim daha önceki yazımızda da belirttiğimiz gibi vergi reformu planlanan ilk haline kıyasla daha "dar kapsamlı" bir çerçevede kalabilir.

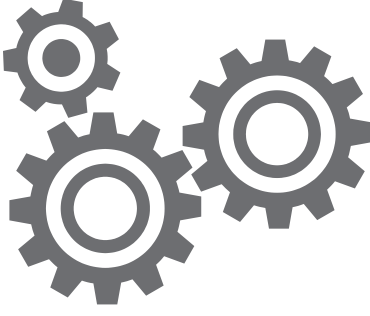
Fransa kurumlar vergisini beş yıl içinde % 33'ten % 25'e düşürecek

Fransa Başbakanı Edouard Philippe vergi indirimi ve kamu harcama kesintilerinden oluşan yeni bir program açıkladı. Kurumlar vergisinde indirim açıklaması, Mayıs'taki seçimle göreve başlayan Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron'un kampanya vaatlerinin ardından geldi.

Philippe parlamentoda yaptığı açıklamada, kurumlar vergisinin 2022 itibarıyla yüzde 33'ten yüzde 25'e düşürüleceğini söyledi. Fransa'nın kronikleşen harcama fazlası probleminde de değişen başbakan, 2 trilyon euroyu aşan kamu borcu nedeniyle harcamalarının aşağı çekilerek borç/GSYH oranının bu yıl yüzde 3'ün altına indirileceğini belirtti.

Philippe tasarruflar üzerinden elde edilen gelire uygulanan verginin de mevcut yüzde 50 seviyelerinden yüzde 30'lara çekileceğini söyledi.

Fransa Merkez Bankası Başkanı Francois Villeroy de Galhau de başbakanın işaret ettiği yüzde 3'lük hedefin tutturulmasının, Fransa'nın Avrupa'daki itibarı açısından gerekli olduğunu söyledi. Avrupa Merkez Bankası'nın (ECB) uyguladığı gevşek para politikası ve düşük faizin ebedi olmadığını ve ileride faizlerin yeniden yükseleceği hesaba katılarak Fransa'nın kamu borcunun yeniden kontrol altına alınması gerektiğini belirtti.

IMF'den Brezilya, Rusya, Kanada, Suudi Arabistan, Polonya ve Yunanistan'a vergi önerileri

Uluslararası Para Fonu (IMF) yayınladığı raporlarda çeşitli ülkelere vergi sistemleri konusunda bazı önerilerde bulundu.

IMF'nin **Kanada** ekonomisi için 4. madde çerçevesindeki gözden geçirme sonucunda hazırladığı raporda, aktivitenin iyileştirilmesi ve ülkenin rekabet gücünün korunabilmesi için vergi sisteminin tamamına ilişkin bir gözden geçirmeye ihtiyaç duyulduğu belirtildi. Vergi sistemi üzerinde son kapsamlı revizyonun 80'li yılların ortasında yapıldığına dikkat çekilen raporda, son dönemde giderek daha karmaşık bir duruma gelen vergi sisteminin hem federal hem de eyalet bazında incelenmesi gerektiği vurgulandı.

IMF **Rusya**'nın KDV oranını 4 puan artırarak yüzde 22'ye kadar yükseltmesi, sosyal güvenlik katkılarını ise aşağı çekmesi gerektiğini belirtti.

Bu önlemler alındığı takdirde istihdam piyasasında kayıt dışılığın azalacağına ve ihracatın güç kazanacağına dikkat çeken IMF, vergi kaçakçılığı ve kara para aklamanın önüne geçilmesi amaçlı çabaların memnuniyetle karşılandığını da ifade etti.

IMF'ye göre, **Brezilya**'da uygunluk sağlama maliyetlerinin aşağı çekilebilmesi için vergi sisteminin sadeleştirilmesi doğrultusunda adımlar atılması gerekiyor. Brezilya ayrıca, vergi ve bankacılık alanında bilgi paylaşımında iyileşme sağlamak ve yolsuzluk karşıtı önlemler de almak zorunda.

Yunanistan'da vergi matrahının genişletilmesi yönündeki çabaları olumlu bulan, ancak sıkı bütçe hedeflerinin gevşetilmesi gerektiğini belirten IMF, ekonomik büyümeyi destekleyecek vergi indirimleri yapılması gerektiğini açıkladı.

IMF **Suudi Arabistan**'da yakın zamanda açıklanan ve bir kısmı plan aşamasında olan dolaylı vergi alanındaki reformları yerinde bulunduğunu, ancak zamanlamanın sıkıntılı olabileceğini belirtti. Suudi Arabistan hükümeti, Körfez İşbirliği Konseyi ülkeleri ile ortak bir girişimin parçası olarak, yüzde 5 oranında KDV uygulamasına başlanmasını 30 Ocak 2017'de kabul etmişti. Uygulamanın 2018 başında hayata geçirilmesi yönündeki çabalar memnuniyetle karşılanırsa da, raporda bazı IMF direktörlerinin zamanlama konusunda güçlükler yaşanabileceğine dair uyarıları da yer aldı.

IMF **Polonya**'da ise KDV oranındaki artışın bir süre daha devam ettirilerek 2018'in de ötesine taşınmasında fayda görüldüğünü belirtti. Ülkede vergi otoritesinin yeniden yapılandırılmasına dair planları temkinli karşılayan IMF, bunun vergi yolsuzluklarına karşı mücadele çabalarını sekteye uğratabileceği uyarısında bulundu.

AB'de vergi gelirlerinin GSYH'ye oranı 2015'te yüzde 38,7 seviyesinde gerçekleşti

Avrupa Komisyonu yıllık vergilendirme trendleri raporunu açıkladı. Rapora göre, Avrupa Birliği'nin 28 üye ülkesinde vergi gelirlerinin GSYH'ye oranı 2015'te yüzde 38,7 seviyesinde gerçekleşti. Bu oranın ABD, Japonya ve Kanada gibi önde gelen ekonomilerle karşılaştırıldığında yüksek olduğu belirtiliyor. Rapor ayrıca, AB'ye üye 22 ülkenin vergi yükünün 2015'te arttığını, altı ülkenin vergi/GSYH rasyosunun azaldığını da ortaya koydu. En büyük düşüşler ise İrlanda ve Danimarka'da görüldü. Vergi gelirlerinin GSYH'ye oranının en yüksek olduğu ilkeler Danimarka, Fransa ve Belçika olurken, en düşük seviyeler İrlanda, Romanya ve Bulgaristan'da gözlemlendi.

Üye ülkeler arasında vergilendirme yapısındaki farklılıkları da açıklayan rapor, doğrudan vergilerin toplam vergi gelirleri içindeki payının yüzde 65,8 ile Danimarka'da gerçekleştiğini; bu ülkeyi İrlanda, İngiltere, İsveç ve Malta'nın izlediğini gösteriyor. Doğrudan vergilerin payının azaldığı ülkelerde ise, Bulgaristan, Hırvatistan ve Macaristan'da olduğu gibi dolaylı vergilerin payı yükseliyor.

İstihdam edilen işgücü üzerinden alınan vergi, AB genelinde 2015'te de en büyük gelir kaynağı olmayı sürdürdü. Tüketim üzerinden alınan vergilerden sağlanan gelirlerin toplam vergiler içindeki payı 2014'teki yüzde 28,5'ten 2015'te yüzde 29,7'ye ulaştı.

Sirküler indeks

No	Tarih	Konu
92	28.07.2017	2012/1 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın Uygulanmasına İlişkin Tebliğ'de değişiklikler yapıldı.
91	28.07.2017	Otogaz olarak kullanılanlar hariç olmak üzere sıvılaştırılmış petrol gazının (LPG) KDV'si düşürüldü ÖTV'si artırıldı.
90	25.07.2017	"İzaha davet" uygulamasının usul ve esasları belirlendi.
89	24.07.2017	Bakanlar Kurulu, Türkiye-Man Adası "Vergi Konularında Bilgi Değişimi Anlaşması"nın onaylanmasını kararlaştırdı.
88	13.07.2017	Emlak vergisi değerlerinin tespitine yönelik Takdir Komisyonu kararlarına karşı itiraz hakkı.
87	13.07.2017	Finansal Hesap Bilgilerinin Vergi Konularında Otomatik Bilgi Değişimi (CRS) raporlamasında tarihler netleşti.
86	10.07.2017	Bakanlar Kurulu Türkiye-Pakistan Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması'nın onaylanmasını kararlaştırdı.
85	06.07.2017	32 sayılı Karar'a, kaldıracağı işlemlerin yalnızca yetkilendirilmiş kuruluşlar aracılığıyla yapılabileceğine ilişkin düzenleme eklendi.
84	05.07.2017	7033 sayılı Kanun'la Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu'nda yapılan değişiklikler.
83	05.07.2017	Cep telefonu bandrol ücretiyle ilgili yürütmeyi durdurma kararı ve 7033 sayılı Kanun'la yapılan düzenlemenin değerlendirilmesi.
82	04.07.2017	Damga Vergisi, Harçlar ve Emlak Vergisi Kanunlarında 7033 sayılı Kanun'la yapılan değişiklikler.
81	04.07.2017	Gelir vergisinden istisna yurt içi ve yurt dışı gündelik tutarları (01.07.2017-31.12.2017).
80	04.07.2017	Gelir vergisinden istisna kıdem tazminatı tavanı ve çocuk yardımı tutarları (01.07.2017-31.12.2017).
79	03.07.2017	Borsa İstanbul'da işlem gören tahvil ve bonolar ile kira sertifikalarının 30 Haziran 2017 tarihli borsa rayiçleri.
78	03.07.2017	2017 yılında mali tatil 1-20 Temmuz tarihleri arasında uygulanacaktır.
77	30.06.2017	Sigara ve tütün mamullerinin maktu ve asgari maktu ÖTV tutarlarına yılın ikinci yarısı için enflasyon artışı yapılmayacak.
76	28.06.2017	ÖTV Tebliği'nde yer alan diplomatik istisna uygulaması ile standart yakıt deposunun tanımında değişiklikler yapıldı.
75	22.06.2017	7 Haziran 2017'de Paris'te gerçekleştirilen imza töreninde Türkiye "Çok Tarafli Anlaşma"ya imza attı.
74	22.06.2017	KDV iade alacaklarının ÖTV Kanunu'ndan doğan borçlara mahsup imkanı getirildi.
73	19.06.2017	E-fatura kapsamındaki mükelleflerin, mal ihracında e-fatura düzenleme zorunluluğu 1 Temmuz 2017'den itibaren başlıyor.
72	09.06.2017	Motorlu kara taşıtı kiralama hizmetlerine ilişkin tahsilat ve ödemelerin banka aracılığıyla yapılması zorunluluğu getirildi.
71	09.06.2017	Kısa süreli konut kiralamalarına ilişkin tahsilatların banka aracılığıyla yapılması zorunluluğu getirildi.
70	05.06.2017	7020 sayılı Kanun kapsamında kesinleşmiş vergi alacaklarının yapılandırılmasına ilişkin usul ve esaslar belirlendi.
69	05.06.2017	Van ili ve çevresinde ilan edilmiş olan mücbir sebep hali 31 Mayıs 2017 tarihi itibarıyla sona erdi.
68	25.05.2017	Bazı alacakların yapılandırılmasını içeren Kanun (7020 sayılı) Meclis Genel Kurulunda kabul edildi.
67	25.05.2017	Nisan/2017 dönemine ilişkin Ba-Bs formlarının verilme süresi uzatıldı.
66	24.05.2017	Doğrudan Yabancı Yatırımlar Kanunu kapsamında bulunan şirket, şube ve irtibat bürolarının bildirim yükümlülükleri.
65	24.05.2017	Emlak vergisi, veraset ve intikal vergisi ile çevre temizlik vergisinin 2017 yılına ilişkin ilk taksit ödeme süreleri.
64	24.05.2017	7018 sayılı kanun ile "Vergi Konularında Karşılıklı İdari Yardımlaşma Sözleşmesinin Uygun Bulunduğuna Dair Kanun" 20 Mayıs 2017'de Resmi Gazete'de yayımlandı.

Vergi Takvimi

2017 Ağustos ayı mali yükümlülükler takvimi

10 Ağustos 2017 Perşembe	16-31 Temmuz 2017 dönemine ait petrol ve doğalgaz ürünlerine ilişkin özel tüketim vergisi beyannamesinin elektronik ortamda gönderilmesi ve verginin ödenmesi
14 Ağustos 2017 Pazartesi	2017 yılı 2. dönem (Nisan-Haziran) geçici vergi beyannamesinin elektronik ortamda gönderilmesi
15 Ağustos 2017 Salı	Temmuz 2017 dönemine ait kolalı gazoz, alkollü içecekler ve tütün mamullerine ilişkin özel tüketim vergisi beyannamesinin elektronik ortamda gönderilmesi ve verginin ödenmesi Temmuz 2017 dönemine ait dayanıklı tüketim ve diğer mallara ilişkin özel tüketim vergisi beyannamesinin elektronik ortamda gönderilmesi ve verginin ödenmesi Temmuz 2017 dönemine ait tescile tabi olmayan motorlu taşıt araçlarına ilişkin özel tüketim vergisi beyannamesinin elektronik ortamda gönderilmesi ve verginin ödenmesi Temmuz 2017 dönemine ait banka ve sigorta muameleleri vergisi beyannamesinin elektronik ortamda gönderilmesi ve verginin ödenmesi Temmuz 2017 dönemine ait özel iletişim vergisi beyannamesinin elektronik ortamda gönderilmesi ve verginin ödenmesi Temmuz 2017 dönemine ait kaynak kullanımı destekleme fonu kesintilerinin bildirim ve ödenmesi
17 Ağustos 2017 Perşembe	2017 yılı 2. dönem (Nisan-Haziran) geçici verginin ödenmesi
21 Ağustos 2017 Pazartesi	Temmuz 2017 dönemine ait şans oyunları vergisi beyannamesinin elektronik ortamda gönderilmesi ve verginin ödenmesi
23 Ağustos 2017 Çarşamba	Temmuz 2017 dönemine ait gelir vergisi stopajının muhtasar beyanname ile elektronik ortamda beyanı Temmuz 2017 dönemine ait kurumlar vergisi stopajının muhtasar beyanname ile elektronik ortamda beyanı Temmuz 2017 dönemine ait istihkaktan kesinti suretiyle tahsil edilen damga vergisi ile sürekli mükellefiyeti bulunanlar için makbuz karşılığı ödenmesi gereken damga vergisinin elektronik ortamda beyanı Temmuz 2017 dönemine ilişkin sosyal güvenlik primlerinin elektronik ortamda beyan edilmesi
24 Ağustos 2017 Perşembe	Temmuz 2017 dönemine ait katma değer vergisi beyannamesinin elektronik ortamda gönderilmesi
25 Ağustos 2017 Cuma	1-15 Ağustos 2017 dönemine ait petrol ve doğalgaz ürünlerine ilişkin özel tüketim vergisi beyannamesinin elektronik ortamda gönderilmesi ve verginin ödenmesi
28 Ağustos 2017 Pazartesi	Temmuz 2017 dönemine ait gelir vergisi stopajının ödenmesi Temmuz 2017 dönemine ait kurumlar vergisi stopajının ödenmesi Temmuz 2017 dönemine ait istihkaktan kesinti suretiyle tahsil edilen damga vergisi ile sürekli mükellefiyeti bulunanlar için makbuz karşılığı ödenmesi gereken damga vergisinin ödenmesi Temmuz 2017 dönemine ait katma değer vergisinin ödenmesi
31 Ağustos 2017 Perşembe	Temmuz 2017 dönemine ait haberleşme vergisinin beyanı ve ödenmesi Diğer ücretlerin gelir vergisi 2. taksit ödemesi Temmuz 2017 dönemi mal ve hizmet alım/satımlarına ilişkin bildirim formlarının (Form Ba-Bs) elektronik olarak gönderilmesi Temmuz 2017 ayına ait sosyal güvenlik primlerinin ödenmesi

Gelir Vergisi

Gelir vergisi tarifesi- 2017 (Ücretler)						
Gelir dilimi	Vergi oranı					
13.000 TL'ye kadar	% 15					
30.000 TL'nin 13.000 TL'si için 1.950 TL, fazlası	% 20					
110.000 TL'nin 30.000 TL'si için 5.350 TL, fazlası	% 27					
110.000 TL'den fazlasının 110.000 TL'si için 26.950 TL, fazlası	% 35					
Gelir vergisi tarifesi- 2017 (Diğer gelirler)						
Gelir dilimi	Vergi oranı					
13.000 TL'ye kadar	% 15					
30.000 TL'nin 13.000 TL'si için 1.950 TL, fazlası	% 20					
70.000 TL'nin 30.000 TL'si için 5.350 TL, fazlası	% 27					
70.000 TL'den fazlasının 70.000 TL'si için 16.150 TL, fazlası	% 35					
Gelir vergisinden istisna günlük yemek yardımı (KDV hariç)						
Uygulandığı yıl	Tutar (TL)					
2015	13,00					
2016	13,70					
2017	14,00					
Engellilik indirimi (2017)						
Engellilik derecesi	Tutarı (TL)					
Birinci derece engelliler için	900					
İkinci derece engelliler için	470					
Üçüncü derece engelliler için	210					
Asgari geçim indirimi-TL (2017)						
Eşin çalışma durumu	Çocuk sayısı					
	Yok	1	2	3	4	5 veya fazla
Çalışıyor	133,31	153,31	173,31	199,97	213,30	226,63
Çalışmıyor	159,98	179,97	199,97	226,63	226,63	226,63
Konut kira geliri istisnası						
Gelirin elde edildiği yıl	Tutar (TL)					
2015	3.600					
2016	3.800					
2017	3.900					
Değer artış kazançlarında istisna (Menkul kıymetler hariç)						
Kazancın sağlandığı yıl	Tutar (TL)					
2015	10.600					
2016	11.000					
2017	11.000					
Arızî kazançlara ilişkin istisna						
Kazancın sağlandığı yıl	Tutar (TL)					
2015	23.000					
2016	24.000					
2017	24.000					
Gelir vergisinden istisna kıdem tazminatı tavanı						
Uygulandığı dönem	Tutar (TL)					
01.01.2017 - 30.06.2017	4.426,16					
01.07.2017 - 31.12.2017	4.732,48					

Vergi Usul Kanunu ve 6183 Sayılı Kanun

Gecikme zammı ve gecikme faizi oranları (Aylık)	
Uygulandığı dönem	Oran (%)
21.04.2006 - 18.11.2009	2,50
19.11.2009 - 18.10.2010	1,95
19.10.2010 tarihinden itibaren	1,40
Tecil faizi oranları (Yıllık)	
Uygulandığı dönem	Oran (%)
28.04.2006 - 20.11.2009	24
21.11.2009 - 20.10.2010	19
21.10.2010 tarihinden itibaren	12
Yeniden değerlendirme oranları	
Yıl	Oran (%)
2014	10,11
2015	5,58
2016	3,83
Fatura düzenleme sınırı	
Uygulandığı yıl	Tutar (TL)
2015	880
2016	900
2017	900

Amortisman sınırı	
Uygulandığı yıl	Tutar (TL)
2015	880
2016	900
2017	900
Reeskont ve avans işlemlerinde iskonto ve faiz oranları	
Reeskont işlemlerinde	% 8,75
Avans işlemlerinde	% 9,75
VUK kapsamındaki reeskont işlemlerinde	% 9,75
Not: Bu oranlar 31.12.2016 tarihinden itibaren yapılan işlemler için geçerlidir.	

Damga Vergisi

Azami damga vergisi (Her bir kağıt için)	
Uygulandığı yıl	Tutar (TL)
2015	1.702.138,00
2016	1.797.117,30
2017	1.865.946,80
Damga vergisi oran ve tutarları (2017)	
Damga vergisine tabi kağıtlar	Oran/Tutar
Sözleşmeler	Binde 9,48
Ücretler (Avanslar dahil)	Binde 7,59
Kira sözleşmeleri	Binde 1,89
Bilanço	39,70 TL
Gelir tablosu	19,10 TL
Yıllık gelir vergisi beyannamesi	51,40 TL
Kurumlar vergisi beyannamesi	68,60 TL
Katma değer vergisi ve muhtasar beyannameler	33,90 TL
SGK sigorta prim bildirgesi	25,30 TL

Veraset ve İntikal Vergisi

İstisnalar (2017)		
Evlatlıklar dahil fûrûğ ve eşten her birine isabet eden miras hisselerinde	176.600 TL	
Fûrûğ bulunmaması halinde, eşe isabet eden miras hissesinde	353.417 TL	
İvazsız suretle meydana gelen intikallerde	4.068 TL	
Para ve mal üzerine düzenlenen yarışma ve çekilişlerde kazanılan ikramiyelerde	4.068 TL	
Vergi tarifesi (2017)		
Matrah dilim tutarları	Vergi Oranı	
	Veraset yoluyla intikal	İvazsız intikal
İlk 210.000 TL için	% 1	% 10
Sonra gelen 500.000 TL için	% 3	% 15
Sonra gelen 1.110.000 TL için	% 5	% 20
Sonra gelen 2.000.000 TL için	% 7	% 25
Matrahın 3.820.000 TL'yi aşan bölümü için	% 10	% 30

Asgari Ücret ve Sosyal Güvenlik

Asgari ücret ve yasal kesintiler		
Ödemeler / kesintiler	01.01.2017 - 31.12.2017 (TL)	
Brüt asgari ücret	1.777,50	
Sosyal güvenlik primi işçi payı (% 14)	248,85	
İşsizlik sigortası primi işçi payı (% 1)	17,78	
Gelir vergisi matrahı	1.510,87	
Hesaplanan gelir vergisi (% 15)	226,63	
Asgari geçim indirimi (Bekar) (-)	133,31	
Kesilecek gelir vergisi	93,32	
Damga vergisi (binde 7,59)	13,49	
Kesintiler toplamı	373,44	
Net asgari ücret	1.404,06	
Yıllık brüt asgari ücret		
Uygulandığı yıl	Tutar (TL)	
2015	14.850	
2016	19.764	
2017	21.330	
Sosyal güvenlik primine esas aylık kazançların alt ve üst sınırları		
Uygulandığı dönem	Alt sınır (TL)	Üst sınır (TL)
01.01.2017-31.12.2017	1.777,50	13.331,40

Income Tax

Income tax tariffs- 2017 (Salaries)						
Income bracket	Tax rate					
Up to TRL 13.000	15 %					
For TRL 30.000; for the first TRL 13.000, TRL 1.950, for above	20 %					
For TRL 110.000; for the first TRL 30.000, TRL 5.350, for above	27 %					
For more than TRL 110.000, for TRL 110.000, TRL 26.950, for above	35 %					
Income tax tariffs- 2017 (Other income)						
Income bracket	Tax rate					
Up to TRL 13.000	15 %					
For TRL 30.000; for the first TRL 13.000, TRL 1.950, for above	20 %					
For TRL 70.000; for the first TRL 30.000, TRL 5.350, for above	27 %					
For more than TRL 70.000, for TRL 70.000, TRL 16.150, for above	35 %					
Daily meal allowance exempt from income tax (VAT excluded)						
Year	Amount (TRL)					
2015	13,00					
2016	13,70					
2017	14,00					
Disability allowance (2017)						
Degree of disablement	Amount (TRL)					
For 1 st degree disabled	900					
For 2 nd degree disabled	470					
For 3 rd degree disabled	210					
Minimum living allowance-TRL (2017)						
Status of spouse	Number of children					
	No	1	2	3	4	5 or more
Employed	133,31	153,31	173,31	199,97	213,30	226,63
Unemployed	159,98	179,97	199,97	226,63	226,63	226,63
Exemption for house rental income						
Year when the income is derived	Amount (TRL)					
2015	3.600					
2016	3.800					
2017	3.900					
Exemption in capital gains (Except securities)						
Year when the gain is derived	Amount (TRL)					
2015	10.600					
2016	11.000					
2017	11.000					
Exemption in incidental income						
Year when the income is derived	Amount (TRL)					
2015	23.000					
2016	24.000					
2017	24.000					
The upper limit of severance pay exempt from income tax						
Period	Amount (TRL)					
01.01.2017 - 30.06.2017	4.426,16					
01.07.2017 - 31.12.2017	4.732,48					

Tax Procedures Law (TPL) and Law No. 6183

Delay charge and delay interest rates (Monthly)	
Period	Rate (%)
21.04.2006 - 18.11.2009	2,50
19.11.2009 - 18.10.2010	1,95
Since 19.10.2010	1,40
Deferral interest rates (Annual)	
Period	Rate (%)
28.04.2006 - 20.11.2009	24
21.11.2009 - 20.10.2010	19
Since 21.10.2010	12
Revaluation rates	
Year	Rate (%)
2014	10,11
2015	5,58
2016	3,83
Limit for issuing invoice	
Year	Amount (TRL)
2015	880
2016	900
2017	900

Depreciation limit	
Year	Amount (TRL)
2015	880
2016	900
2017	900
Discount and interest rates to be applied in rediscount and advance transactions	
In rediscount transactions	8,75 %
In advance transactions	9,75 %
In rediscount transactions under TPL	9,75 %
Note: These rates are applicable to the transactions conducted as of 31.12.2016.	

Stamp Duty

Maximum stamp duty (For each paper)	
Year	Amount (TRL)
2015	1.702.138,00
2016	1.797.117,30
2017	1.865.946,80
Stamp duty rates and amounts (2017)	
Papers subject to stamp duty	Rate/Amount
Contracts	9,48 per thousand
Wages (Including advances)	7,59 per thousand
Rental contracts	1,89 per thousand
Balance sheet	TRL 39,70
Income statement	TRL 19,10
Annual income tax return	TRL 51,40
Corporate tax return	TRL 68,60
Value added tax and withholding tax returns	TRL 33,90
Social Security Institution insurance premium declarations	TRL 25,30

Inheritance and Transfer Tax

Exemptions (2017)		
For shares of inheritance corresponding to each descendant including adopted children and the spouse	TRL 176.600	
For share of inheritance corresponding to the spouse if there is no descendant	TRL 353.417	
For transfers conducted without any consideration	TRL 4.068	
For prizes won in competitions and lotteries held for money and property	TRL 4.068	
Tax tariff (2017)		
Tax base bracket amounts	Tax rate	
	Transfer through inheritance	Transfer without any consideration
For the first TRL 210.000	1 %	10 %
For the next TRL 500.000	3 %	15 %
For the next TRL 1.110.000	5 %	20 %
For the next TRL 2.000.000	7 %	25 %
For the tax base portion exceeding TRL 3.820.000	10 %	30 %

Minimum Wage and Social Security

Minimum wage and withholdings		
Payments / withholdings	01.01.2017 - 31.12.2017 (TRL)	
Gross minimum wage	1.777,50	
Social security premium employee's contribution (14 %)	248,85	
Unemployment insurance premium employee's contribution (1 %)	17,78	
Income tax base	1.510,87	
Income tax calculated (15 %)	226,63	
Minimum living allowance (Single) (-)	133,31	
Income tax to be withheld	93,32	
Stamp duty (7,59 per thousand)	13,49	
Total withholdings	373,44	
Net minimum wage	1.404,06	
Annual gross minimum wage		
Year	Amount (TRL)	
2015	14.850	
2016	19.764	
2017	21.330	
The lower and upper limits of monthly earnings that will be the basis for social security premium		
Period	Lower limit (TRL)	Upper limit (TRL)
01.01.2017-31.12.2017	1.777,50	13.331,40

EY Hakkında

EY bağımsız denetim, vergi, kurumsal finansman ve danışmanlık hizmetlerinde bir dünya lideridir. Anlayışımız ve kaliteli hizmetlerimiz dünya ekonomisi ve sermaye piyasalarında güvenin oluşmasına katkıda bulunmaktadır. EY, güçlü yönetim ekibiyle tüm paydaş gruplarına verdiği sözleri yerine getirmekte ve bu şekilde çalışanları, müşterileri ve içinde yer aldığı diğer çevreler için daha iyi bir çalışma hayatı oluşturulmasında önemli bir rol üstlenmektedir.

EY adı küresel organizasyonu temsil eder ve Ernst & Young Global Limited'in her biri ayrı birer tüzel kişiliğe sahip olan, bir veya daha çok üye firmasını temsil edebilir. Sınırlı sorumlu bir Birleşik Krallık şirketi olan Ernst & Young Global Limited müşteri hizmeti sunmamaktadır. Daha fazla bilgi için lütfen ey.com adresini ziyaret ediniz.

EY'nin sunduğu vergi hizmetleri

İşleriniz gerçek potansiyellerine güçlü temeller üzerinde yapılandırılarak ve sürdürülebilir bir şekilde geliştirilerek ulaşabilir. EY olarak vergi yükümlülüklerinizi sorumlu ve zamanında yerine getirmenizin önemli bir fark ortaya çıkaracağını düşünüyoruz. Bu nedenle 140'tan fazla ülkedeki 32,000 vergi çalışanlarımız nerede olursanız olun ve vergi ihtiyaçlarınız ne olursa olsun kaliteli hizmet anlayışımıza duyduğumuz tereddütsüz bağlılık temelinde sizlere teknik bilgi, iş tecrübesi ve tutarlı metodolojiler sunmaktadır.

© 2017 EY Türkiye.
Tüm Hakları Saklıdır.

ey.com/tr
vergidegundem.com
facebook.com/ErnstYoungTurkiye
instagram.com/eyturkiye
twitter.com/EY_Turkiye